A°. 1850. N°. 66.

Opregte Maandagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 18 Maart.

[*Bij* N°. 66 *dezer Courant behoort een Vervolg.*]

TURIN, 10 Maart.

De Kamer der afgevaardigden heeft, in hare zitting van gisteren, het wets-ontwerp, waarbij eenige tot nu toe in Sardinie aan de geestelijkheid verleende voorregten worden afgeschaft, met 130 tegen 26 stemmen, aangenomen. — De in deze zitting over die wet gevoerde beraadslaging heeft weinig belangrijks opgeleverd.

WEENEN, 11 Maart.

Een der hier uitkomende dagbladen berigt, met betrekking tot de gisteren over Triest ontvangene tijding, dat de engelsche admiraal de blokkade der grieksche havens voorloopig had gestaakt, dat men in Griekenland vrees begon te koesteren, dat de orde bij gelegenheid der op handen zijnde verkiezingen zou worden verstoord. Verder wordt nog als gerucht gemeld, dat Engeland een termijn had gesteld, binnen welken de geschillen zouden moeten vereffend zijn. Men beloofde zich in Griekenland veel goeds van de bemiddeling van den franschen commissaris, den heer *Gros*, welke reeds vroeger, in eene gelijksoortige zaak, zijne geschiktheid voor eene zoodanige zending had aan den dag gelegd.

— In de voorsteden dezer stad zijn dezer dagen plegtige godsdienst-oefeningen gehouden, ter herinnering aan het verleenen der Constitutie.

FRANKFORT, 14 Maart.

[*Uit bijzondere berigten.*] Hier ter stede is het gerucht in omloop, dat de Regering van Hanover aan het Centraal-Bewind eene nota heeft toegezonden, inhoudende, dat zij zich blijft vasthouden aan het nog regtens bestaande Duitsch-Verbond; doch dat dit Bewind haar, in antwoord op die verklaring, heeft te kennen gegeven, dat deze zaak buiten hare bevoegdheid ligt, en dat zij zich alzoo daarmede in geenen deele kan inlaten. Men meent hier algemeen, dat de hanoversche Regering zich ten laatste wel zal aansluiten aan het Verbond tusschen Beijeren, Wurtemberg en Saksen, vermits het kwalijk geheel op zich zelf kan blijven staan tusschen dit Verbond en het duitsch-pruissische. Het baart echter bevreemding, dat de hanoversche gezant in Berlijn, de heer *von Kniphausen*, nog dezer dagen tegenwoordig is geweest bij een diner ten huize van den minister van buitenlandsche zaken in Pruissen.

De aangelegenheden der deensche hertogdommen houden hier de aandacht zeer bezig. Men vreest, dat het daar ten derden male tot eenen oorlog zal komen, en men verwacht, dat er alsdan zeer hevig zal gestreden worden.

VAN DEN RIJN, 15 Maart.

Den 11den dezer is op de wallen der vesting Landau het doodvonnis aan den wegens desertie veroordeelden luitenant, graaf *Fugger*, door middel van den kogel, voltrokken.

— De Landdag van het vorstendom Coburg heeft, in zijne zitting van den 12den dezer, zijne toestemming verleend tot het toetreden tot het duitsch-pruissisch Verbond.

— Bij de Kamer der afgevaardigden in Beijeren is door de Regering een wetsontwerp ingediend, waarbij het Bewind wordt gemagtigd tot het aangaan eener leening van 10 millioenen fl. voor het aanleggen van spoorwegen, alsmede van 2,800,000 fl. voor het onderhoud van het leger, en van 7 millioenen voor het onverhoopte geval, dat een oorlog mogt uitbarsten.

— De saksische Regering heeft den afgevaardigde *v. Carlowitz* benoemd tot commissaris bij het duitsch-pruissisch Parlement.

— De berigten uit de duitsche hertogdommen, ten aanzien van de met Denemarken bestaande geschillen, zijn zeer uiteenloopende. Volgens sommige, zou eene hervatting der vijandelijkheden waarschijnlijk zijn: volgens andere daarentegen, mogt men zich een goeden uitslag beloven van de zending van den generaal *v. Rauch*.

PARIJS, 14 Maart.

De geheele bevolking dezer hoofdstad verkeert nog steeds in de grootste verbazing over den zoo onverwachten afloop der verkiezing en over de zegepraal der democraten, die vroeger de benoeming van een onderofficier, welke slechts wegens eene weinig beduidende insubordinatie was gestraft, hebben weten doortedrijven, doch ditmaal de verkiezing hebben bewerkt van iemand, die, wegens een zeer ernstig misdrijf tegen de geheele maatschappij, is gestraft geworden met deportatie. Al de dagbladen houden zich nog bijkans uitsluitend bezig met het nagaan der gevolgen, welke de socialistische zege vermoedelijk zal hebben. Algemeen vraagt men, wat de toekomst zal opleveren. Men houdt het voor zeker, dat vroeg of laat de orde weder op eene verontrustende wijze zal worden verstoord, en dat de democraten de wapenen zullen opnemen, om zich verder met nadruk te doen gelden. De vraag, welke thans de meesten bezighoudt, is deze, of men de democraten hunnen gang zal laten gaan; dan wel, of de bewindslieden zelven opregte bewegingen zullen moeten uitlokken. Van verschillende kanten wordt medegedeeld, dat er thans reeds tweespalt heerscht tusschen de onderdeelen der democratische partij; — dat de minder heftige republikeinen matiging prediken, terwijl de mannen van de roode-Republiek, in de volle beteekenis van dat woord, vermeenen, dat men van de behaalde zege en de daardoor teweeggebragte ontsteltenis partij moet trekken en oogenblikkelijk tot afdoende maatregelen overgaan.

Hetgeen is medegedeeld, dat de heer *Vidal*, denkelijk voor het departement van den Beneden-Rijn, zitting zou nemen, wordt bevestigd. Er zal mitsdien eene nieuwe verkiezing in deze hoofdstad moeten plaats hebben. Van weerskanten maakt men zich thans gereed, om elkander de overwinning weder krachtig te betwisten. De gematigde kiezers-vereeniging *l'Union électorale* zal, naar men verzekert, den heer *Foy*, die van de gematigde candidaten ditmaal de meeste stemmen heeft erlangd, aan de stemgeregtigden voorstellen. De socialisten van hunne zijde zullen niet stil zitten.

Inmiddels zal de benoeming van den begenadigden oproermaker *de Flotte* zeer waarschijnlijk aanleiding geven tot eene uiterst hartstogtelijke beraadslaging in de Wetgevende Vergadering, over de vraag, of die benoeming geldig is, dan wel, of op dien persoon toepasselijk zijn de wettelijke verordeningen, inhoudende, dat niet bevoegd zijn, om tot afgevaardigden te worden gekozen, personen, die veroordeeld zijn; die bankbreukig zijn, enz. Verscheidene zeer gewigtige onderwerpen zullen bij die gelegenheid ter spraak worden gebragt, onder anderen, of iemand, die getransporteerd is krachtens eene *speciale* door de Constituerende Vergadering *in een bijzonder geval* uitgevaardigde wet, *veroordeeld* is in den zin, waarin de *algemeene* wet behoort te worden opgenomen en uitgelegd; verder, of *transportatie*, een maatregel van geheel *uitsluitenden* aard, *in een geheel bijzonder geval toegepast*, eene straf is, die onbevoegd maakt, om tot volksvertegenwoordiger te worden verkozen. Al deze en dergelijke vraagstukken kunnen alleen door de Wetgevende Vergadering worden uitgemaakt. In de bureaux heeft dit onderwerp thans reeds aanleiding gegeven tot verdeeldheid van gevoelen, niet alleen tusschen de democraten en de gematigden, maar zelfs tusschen deze laatsten onderling. Velen begrijpen, dat men geene middelen behoort te verzuimen, om eenen *de Flotte* uit de Vergadering te weren; anderen, en onder deze laatsten vele mannen van invloed en gezag, houden een tegenovergesteld gevoelen staande, en vermeenen, dat de Wetgevende Vergadering geene kleingeestige gevoeligheid aan den dag mag leggen, en 't minst van alles vraagstukken opperen, die wel is waar wettig en gegrond zijn, doch tevens als ontijdig en onstaatkundig moeten worden aangemerkt tegenover den *door het souvereine volk* bepaaldelijk uitgedrukten wil.

Ook in de hoogere staatkundige kringen heeft de uitslag der verkiezing blijkbaar een diepen indruk gemaakt. Heden wordt van verschillende zijden verzekerd, dat het ministerie geheel of gedeeltelijk zal worden gewijzigd, en het schijnt te blijken, dat de deswegens in omloop gebragte geruchten indedaad gegrond zijn. Naar men verzekert, hebben de heeren *Lahitte* en *Ferdinand Barrot* hun ontslag aangeboden. Het zal echter zeer moeijelijk zijn, om geschikte opvolgers voor de aftredende bewindslieden te vinden, en het ontbreekt niet aan opgaven van personen, aan welke ministeriële portefeuille's zouden zijn aangeboden. Van eene gematigde zijde wordt medegedeeld, dat de heer *L. Napoleon* het voorzitterschap aan den heer *Molé* wenscht optedragen. Ingeval deze staatsman mogt weigeren zich daarmede te belasten, zou men zich tot den heer *de Flahaut* wenden. Als aanstaande bewindslieden worden verder nog genoemd de heeren *Leon Faucher*, *Piscatory*, *Fortoul*, *Castellane*, *Casabianca*, enz. Een dagblad gaat zoo ver van te verzekeren, dat de heer *L. Napoleon* in zijne verlegenheid het voorzitterschap van den ministerraad aan den heer *de Lamartine* zou hebben aangeboden.

Onder de middelen, die door de Regering zullen worden aangewend, om den maatschappelijken toestand te waarborgen en op hechte grondslagen te vestigen, noemt men de voordragt van wetten tot regeling van het algemeen stemregt en van de vrijheid der drukpers. De Regering zou ernstig voornemens zijn, de belasting van het zegel op de dagbladen weder intevoeren; bovendien den borgtogt te verhoogen, en ook om de misdrijven, die door middel der drukpers worden begaan, niet langer te onderwerpen aan de regtsmagt der gezworenen, maar die weder te brengen voor den gewonen regter. Het ontbreekt niet aan lieden, die vermeenen, dat deze en dergelijke middelen niet aan het oogmerk zullen voldoen, en in geen geval geschikt zijn om den invloed der socialisten krachteloos te maken.

Het dagblad *l'Evénement*, 't welk, zoo als men weet, door den heer *Victor Hugo* wordt bestuurd, raadt den Voorzitter *L. Napoleon* aan, om tot afdoende maatregelen overtegaan. Dat blad vermeent, dat het hoofd van Frankrijk thans alle denkbeelden om den keizerlijken regeringsvorm weder intevoeren moet laten varen, en zich eerlijk en opregt aan de republikeinsche partij aansluiten. Van een anderen kant wordt de Voorzitter gewaarschuwd om voorzigtig te zijn en vooral niet het oor te leenen aan den raad van valsche vrienden.

— Terwijl het binnenland in rep en roer verkeert, schijnen de buitenlandsche verwikkelingen te worden bijgelegd. Een dagblad, 't welk meermalen berigten van het Elysée-national ontvangt, deelt mede, dat het zwitsersche vraagstuk werkelijk is geschikt, en dat men dezen gunstigen uitslag voornamelijk te danken heeft aan de door Pruissen aan den dag gelegde matiging.

— In de Wetgevende Vergadering is de derde beraadslaging over de wet op het onderwijs voortgezet. De afgevaardigden hebben eene menigte artikelen, en dat wel van 37 tot 73, aangenomen. De afgevaardigde *Bouvet* heeft magtiging verlangd, om, na den afloop der derde beraadslaging, inlichting te vragen omtrent een misbruik van gezag, 't welk onlangs door de bewindslieden gepleegd zou zijn.

LONDEN, 14 Maart ('s avonds).

Het Huis der gemeenten heeft gisteren avond beraadslaagd over de door den heer *Ewart* voorgestelde wet, strekkende om de gemeente-raden te magtigen tot het doen van uitgaven voor het oprigten van openbare stedelijke bibliotheken. Verscheidene leden hebben die voordragt bestreden, op grond, eensdeels, dat die bevoegdheid der gemeente-raden zou leiden tot het opleggen van zwaardere lasten aan de ingezetenen buiten hunne toestemming; anderdeels, dat die bibliotheken spoedig zouden ontaarden in staatkundige of andere leesgezelschappen, clubs en dergelijke vereenigingen, die zeer weinig nut, maar ligtelijk veel ongelegenheid baren. De ministers hebben het voorstel ondersteund, maar eene wijziging van de daarin vervatte bepalingen noodig geacht. Ten laatste is met 118 tegen 101 stemmen tot de tweede lezing der bill besloten.

— Van wege het bestuur der krijgsmagt is reeds eene aanschrijving uitgevaardigd, om de sterkte van verscheidene corpsen te verminderen, overeenkomstig de dezer dagen door het Huis der gemeenten aangenomene begrooting voor de landmagt. Deze vermindering bedraagt in 't geheel 3680 man, en zal eene bezuiniging van 120,000 p. st. opleveren. Zij komt met 1 April in werking.

— De werkzaamheden voor den tusschen Dover en Calais aanteleggen, onder de zee doorloopenden, electro-magnetischen telegraaf, waarvoor het fransche gouvernement concessie verleend heeft aan de heeren *Brett en C°*, worden met ijver voortgezet. Te Dover zijn de daarvoor bestemde gebouwen en andere werken bijna voltooid. Men verwacht, dat de metalen draden in den loop der volgende maand in het Kanaal tusschen de beide landen neêrgelaten zullen worden.

GRONINGEN, 15 Maart.

Bij publicatie van burgemeester en wethouders dezer stad is bekend gemaakt, dat de stedelijke Raad, in zijne zitting van gisteren besloten heeft om terugtekomen op het besluit van 1 Dec. j. l., waarbij onder anderen is vastgesteld, dat de inwijding en de overgaaf van het academie-gebouw aan het Rijk plegtig en feestelijk zal plaats hebben, en dat de noodige fondsen daartoe zullen worden aangewezen. Dit besluit van 1 Dec. is nu in dier voege gewijzigd, dat wel de plegtige overdragt van het nieuwe gebouw zal geschieden, maar *geene festiviteiten op kosten van de stads-kas* zullen plaats hebben. — In deze publicatie worden de volgende gronden van dit nadere besluit vermeld:

„Overwegende, dat, na het nemen van het besluit van 1 Dec., decisien en kennisgevingen van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken zijn bekend geworden, welke op den bloei onzer hoogeschool eenen nadeeligen invloed moeten uitoefenen; dat de gewone Rijks toelage voor het materieel der Groninger hoogeschool aanzienlijk is verminderd, niettegenstaande de tot hiertoe toegekende som even toereikende was om in de bestaande behoeften te voorzien; dat de provinciale begrooting voor 1850 is goedgekeurd, doch met uitdrukkelijke vermelding door den minister van binnenlandsche zaken, dat voortaan op de provinciale begrootingen geene toelagen meer voor de hoogeschool zullen worden toegelaten;

„Overwegende, dat de Raad zich verpligt houdt, om het zijne te doen, ten einde het verval te verhoeden eener instelling, aan wier luister de welvaart der stad naauw verbonden is, en waaraan, zonder eenige hulp van rijksmiddelen, doch onder goedkeuring van de Hooge Regering, in de laatste jaren aanzienlijke sommen door gewest en stad zijn besteed, ten einde een harer waardig academiegebouw te erlangen;

„Overwegende, dat, terwijl thans de *lands toelage* wordt ingekort en het uitzigt op *provinciale toelagen* wordt benomen, het voor de stad Groningen van het hoogste belang is, zich in staat te stellen, om hetgeen er ontbreekt en niet gemist kan worden, ten einde den bloeijenden toestand van de hoogeschool te behouden, en om het verval van academische gebouwen en inrigtingen en daarmede ook van het aanzien der stad te voorkomen, zonder benadeeling van andere nuttige inrigtingen, zoo veel mogelijk aan te vullen;

„Overwegende, dat in dezen toestand het vermijden van alle niet noodzakelijke uitgaven raadzaam is geworden, en de penningen, tot het vieren van feesten aan te wijzen, tot andere einden kunnen dienen, — besluit", enz.

'S GRAVENHAGE, 15 Maart.

Bij de beraadslaging over het ontwerp van wet tot heffing van provinciale belastingen in Vriesland over 1850, in de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden, zijn eenige sprekers teruggekomen op de vraagpunten, welke reeds vroeger, bij gelegenheid der wettelijke bekrachtiging van provinciale belastingen, ter sprake waren gebragt.

De heer *Bachiene* heeft herinnerd het, bij de behandeling van de heffing eener provinciale belasting in Overijssel, uitgedrukte gevoelen der Kamer, en zich daarop, alsmede op de verder gewisselde stukken beroepen, om te doen uitkomen, dat het ongeoorloofd is, provinciale belastingen toetestaan, die óf het algemeen belastings-stelsel benadeelen, óf belemmering veroorzaken in den in- en uitvoer van andere provinciën. Hij vreest, dat de onderwerpelijke belasting, bij hare handhaving, zoodanige belemmering zal teweegbrengen.

De heer *van Voorst* deelde in die zelfde meening. Tot op dit oogenblik bestaan er zoo vele verschillende beslissingen omtrent de wijze van heffing der prov. belastingen, als er dienaangaande ontwerpen zijn ingediend; hij wenscht die antecedenten niet te vermeerderen.

De heer *van Dam* waarschuwde tegen de mogelijkheid van eene *omnipotence parlementaire*, strijdig met de afscheiding der verschillende staatsmagten, en die het gevolg zou zijn van inmenging in het provinciale huishouden. Hij herinnerde de discussien over art. 129 der gewijzigde Grwt., als wanneer de heerschende meening was, dat de Staten-generaal, door de goedkeuring der prov. belasting, volstrekt niet traden in de regten der prov. Staten, maar alleen te beoordeelen hadden, of de belasting strijdig te achten was met de algemeene belas-

ting-wetten, of met het algemeen belang van het vaderland. En nu meent hij, dat door de omschrijving in den considerans van het doel, waartoe deze belasting strekt, een verkeerde weg wordt ingeslagen; namelijk, dat men zich in eene beoordeeling begeeft, of er werkelijk behoefte bestaat tot de voorgestelde heffing.

De heer *Backer* neemt art. 129 tot grondslag zijner redenering, en meent, dat daaruit duidelijk volgt, dat de wetgevende magt moet bekrachtigen de belasting, zoo als die aan den Koning is voorgedragen, met het voorwerp, waarop die belasting steunt. Hij wederlegt de bezwaren van vorige sprekers; meent, dat pligt vordert, zich te vergewissen van den aard der belasting, en is beducht, dat men, door willekeurige distinctien, de Grondwet ontzenuwen en op beknibbelende wijze de concessien, in 1848 verkregen, wegnemen zal.

De heer *van Heemstra*, ofschoon bedenkingen hebbende tegen dergelijke wetten, zal daarom de onderwerpelijke niet afstemmen, ook omdat nu in den considerans, en niet in het dispositief, de omschrijving van het voorwerp der belasting plaats heeft. Hij wijst er voorts op, dat, indien de belasting niet bij de wet wordt bekrachtigd, de provincie welligt op andere wijzen in de uitgaven zou voorzien, daar er toch tot het sluiten eener geldleening geene bekrachtiging der wetgevende magt noodig is. Daaruit zou kunnen voortvloeijen, dat, ofschoon de wetgevende magt oordeelde, dat eene belasting was zuiver provinciaal, de werken, waartoe dezelve strekt, toch zouden kunnen worden uitgevoerd. Reeds vroeger heeft de spreker die bedenkingen geopperd; hij blijft nog in die overtuiging, welke gerigt is tegen alle inmenging in het prov. huishouden, maar acht dezelve nu van minder gewigt, door het overbrengen der omschrijving in den considerans.

De heer *Schooneveld* ondersteunt het gevoelen van den heer *van Dam*. De taak der wetgevende magt is bloot bekrachtiging, zonder onderzoek naar de wijze van heffing, of van het onderwerp, waarvoor de belasting strekt. Hij zal uit dien hoofde het amendement van den heer *van Randwijck* op den considerans aannemen en, bij afstemming van dat amendement, de wet verwerpen.

De heer *de Man* bestrijdt de uitlegging, door den heer *Backer* aan art. 129 Grwt. gegeven. Hij herinnert de geschiedenis van dat artikel, en doet uitkomen, dat, bij de discussie over de herziening in de enkele en dubbele Kamer, het voorname argument van de toemalige Regering geweest is, dat aan de prov. Staten niets werd ontnomen, maar dat zij dezelfde zelfstandigheid in de inrigting van het prov. huishouden behielden; zoodat de éénige vraag, bij prov. belastingen, deze is, of zij in strijd zijn met het algemeen belastings-stelsel of met het algemeen belang.

De heer *Verwey Mejan* meent, dat dáár, waar de letter der wet duidelijk is, er geene interpretatie te pas komt, en is van oordeel, dat de letter van art. 129 in strijd is met het gevoelen, door den heer *Backer* ontwikkeld. Er wordt dáár opgedragen bekrachtiging van prov. belastingen tot dekking van prov. uitgaven; niets meer, en niets anders. Zelfs gelooft hij, met dat artikel in de hand, dat het amendement van den heer *van Randwijck*, waarbij het voorwerp der uitgaven wordt omschreven, te ver gaat. Door dergelijke bepaalde aanduiding schept men als het ware een bijzonder fonds tot een bepaald doel, en wordt als het ware beslist, dat de bekrachtigde uitgaven geheel afgescheiden van alle andere en op zich zelve staan, terwijl art. 129 voorschrijft bekrachtiging der uitgaven, vermeld in het 2de lid van dat artikel, namelijk enkel provinciale en huishoudelijke; bij gevolg komt alleen oordeelvelling dáárover te pas, dat is, of de uitgaven zijn enkel provinciaal- en huishoudelijk.

De heer *Backer* beantwoordt de hoofdredeneringen der vorige sprekers, en licht zijne argumenten, straks geopperd, nog nader toe.

De heer *van Hall* zegt vooraf, dat hij niet gunstig gestemd is voor prov. belastingen op voorwerpen, waarop reeds een accijns door den Staat geheven wordt, en wenscht inlichting te bekomen, of, door de wijze van heffing dezer prov. belasting, ook de in-, uit- en doorvoer van andere provincien belemmerd worden. Hij vindt te meer aandrang tot die vraag, vermits de in art. 2 vermelde wijze van de invordering der hier bedoelde belasting niet overeenkomt met de omschrijving van de wijze dier heffing bij het reglement, dat goedgekeurd is bij kon. besluit van 13 Febr. 1850.

Art. 1, alsnu in stemming gebragt zijnde, wordt *aangenomen* met 58 tegen 5 stemmen. — *Tegen*: de heeren *van Eck*, *van Voorst*, *Donker Curtius*, *van Hall* en *de Monchy*.

Art. 2 komt in discussie. Dat artikel bepaalt, dat de in art. 1 vermelde belastingen worden ingevorderd op de wijze, voorgeschreven in de tarieven en reglementaire verordeningen, goedgekeurd bij het bovengenoemd kon. besluit.

De heer *van Randwijck* meent, dat de strekking van dit artikel is, om te homologeren de daarbij opgenoemde reglementaire verordeningen. De vaststelling nu van een prov. reglement behoort zeker niet tot de competentie van de wetgevende magt.

De heer *Donker Curtius* geeft als zijn gevoelen op, dat men zich strikt heeft te houden aan de beoordeeling, of eene provinciale belasting is in strijd met het algemeen belastingstelsel of het algemeen belang.

De heer *van Hall* heeft bezwaar in art. 2, omdat voor de restitutie van de belasting is verbindend verklaard een plaatselijk reglement, dat de Kamer niet kent. Hij vreest, dat daaruit belemmering in den uit- en invoer voor andere provincien zou kunnen voortvloeijen.

De heer *van Dam* ondersteunt het bezwaar van den heer *van Randwijck*, dat bij art. 2 der voordragt eene wettelijke sanctie gegeven wordt aan een prov. reglement.

De *minister van Binnenl. Zaken* bestrijdt de meening van den heer *v. Randwijck*, en merkt aan, dat men moet kunnen beoordeelen, dat de belasting zóó zal worden geheven als voorgeschreven is bij de bestaande reglementaire verordeningen.

Na nog eenige woordenwisseling, wordt art. 2 aangenomen met 57 tegen 7 stemmen. *Tegen*: de heeren *van Dam*, *Mejan*, *Schooneveld*, *van Hall*, *Luijben*, *van Randwijck* en *van Heiden*.

Hierna is de beraadslaging geopend over den considerans der wet, waarop door den heer *van Randwijck* een amendement is voorgedragen. Het strekt om uit dien considerans te ligten de woorden: „ tot bestrijding der kosten van eenige door de Staten voor dat jaar vastgestellen werken, namelijk: de inrigting der gebouwen van het Athenaeum te Franeker tot een krankzinnigen-gesticht en de vernieuwing van het noorderhavenhoofd te Makkum", — en om daarvoor in de plaats te stellen de woorden: „ tot dekking van provinciale uitgaven voor dat jaar." Het doel van dit amendement is, te verhinderen dat de considerans zal kunnen leiden tot kennisneming over onderwerpen die bij de provinciale Staten te huis behooren.

De *minister van Binnenl. Zaken* meent, dat de Grwt. niet duldt hetgeen het voorgedragen amendement bedoelt. De Grondwetgever wilde voorkomen, en art. 129 is altijd in dien zin opgevat, dat onder de provinciale uitgaven zou worden gebragt hetgeen ten laste van het Rijk behoort te komen; dat geene prov. belasting kon worden geheven, dan voor hetgeen in den strengsten zin des woords, tot het provinciale huishouden behoort. De grond, waarop de belasting steunt, moet dus in de wet staan uitgedrukt. Daarin ligt geene inmenging in de bevoegdheid der prov. Staten; want de wetgevende magt beoordeelt de uitgave niet in betrekking tot het nut, dat zij zal aanbrengen, maar in betrekking tot de belasting, die er voor wordt uitgeschreven. Een spreker heeft de verzekering gewenscht, dat alle heffing van opcenten op de accijnsen bij de provinciale en gemeente-wet zullen worden verboden. Z. Exc. kan niet verzekeren, dat bij de prov. wet eene zoodanige regeling zal kunnen gemaakt worden, dat alle heffing van opcenten op de Rijks-accijnsen zal worden geweerd; wat de gemeenten betreft, zal dit zeer zeker het geval niet kunnen zijn, omdat dergelijke bepaling eene geduchte verwarring in de gemeentelijke financien zou te weeg brengen. Hij vreest, dat de uitgaven der gemeenten te hoog zijn opgevoerd, dan dat zij zonder accijnsen of opcenten zouden kunnen worden gedekt. Door het amendement van den heer *v. Randwijck* wordt afgesneden de beoordeeling, of de uitgave is enkel provinciaal en huishoudelijk, en tot die beoordeeling is juist de wetgevende magt geroepen en verpligt.

Het amendement is daarop verworpen, met 44 tegen 22 stemmen. *Voor*: de heeren *Schooneveld*, *Boreel*, *Borret*, *Engelen*, *van Hall*, *Boxman*, *Luyben*, *de Monchy*, *van Naamen*, *v. Heemstra*, *van Randwijck*, *v. Heiden*, *van Doorn*, *v. Dam*, *van Rijckevorsel*, *Mejan*, *van Hasselt*, *Winterberg*, *Groen*, *Donker* en *v. Goltstein*.

Vervolgens is de geheele wet in omvraag gebragt en aangenomen met 56 tegen 9 stemmen. *Tegen*: de heeren *Luyben*, *de Monchy*, *van Eck*, *van Dam*, *Mejan*, *van Voorst*, *Schooneveld*, *van Hall* en *Bachiene*.

Hierna is de beraadslaging over het ontwerp van wet, betreffende het toezigt en de zorg over de zaken van de Munt, geopend.

De heer *van Naamen* kan zich met die voordragt niet vereenigen. Hij houdt haar voor ontijdig. Zoo lang de ministeriële verantwoordelijkheid niet bij de wet geregeld is, zou men, door de aanneming van het tegenwoordige ontwerp, aan de Natie ontnemen eenen waarborg, dien zij thans heeft in een onafhankelijk collegie, dewijl daarvoor niets in de plaats gesteld wordt, dan het *vooruitzigt* op een waarborg, wanneer de ministeriële verantwoordelijkheid geregeld zal zijn. — Het tot aanprijzing der voordragt aangevoerde argument, dat zij eene belangrijke bezuiniging zal opleveren, weegt bij den spreker niet; want het is nader gebleken, dat die bezuiniging zeer gering zal wezen. Het kan evenmin tot aanprijzing dienen, dat deze wet eene betere en meer regelmatige orde van zaken zal doen ontstaan, nademaal de Regering zelve aan de Raden en Generaal-meesteren der Munt den meest mogelijken lof heeft toegezwaaid, wegens den ijver en de naauwkeurigheid, waarmede zij hun pligt vervullen. — Maar bovendien er is geen haast met de zaak, omdat in den loop der tegenwoordige zitting van de Staten-generaal de ministeriële verantwoordelijkheid zal moeten geregeld worden. — Deze *tweede* zitting der Staten-gen., na de nieuwe Grwt., heeft eene bijzondere bestemming. De Tweede-Kamer is, na de aanneming der begrootingswetten, waarbij zij een votum van vertrouwen aan de Regering heeft verleend, ten einde deze niet te binden, in dit oogenblik tegenover het ministerie in deze verhouding, dat zij niet alleen waakt voor de volledige uitvoering van het 5de addit. art. der Grwt., maar dat zij ook toont dat het haar ernst is daarvoor te waken. Zij moet thans, buiten volstrekte noodzakelijkheid, geene goedkeurende stem geven aan wetten, welke geen uitvloeisel van het 5e addit. art. zijn. De spreker doet hulde aan de goede bedoelingen van den minister van financien, van wiens departement in deze zitting zoo vele en zoo belangrijke wetten zijn uitgegaan, en voor wien hij persoonlijke hoogachting heeft; maar hij kan, na al het gebeurde bij de herziening der Grwt., niet besluiten, om van de thans nog bestaande instellingen iets meer afte breken, alvorens hetgeen daarvoor in de plaats moet komen naar de Grwt. geregeld zij.

De heer *van Doorn* acht de voordragt mede ontijdig, en oordeelt, dat hetgeen daaromtrent in het verslag der rapporteurs aangemerkt is, niet op eene voldoende wijze door de Regering is opgelost. Alvorens den waarborg, dien men thans in het collegie van Raden en Generaal-meesteren der munt bezit, optegeven, behoort men een anderen voldoenden waarborg te hebben, en dezen vindt hij niet in de tegenwoordige voordragt. Hij beroept zich ten dezen op de verklaring van de Regering zelve: „ dat de zaak te belangrijk is om haar van één enkelen persoon afhankelijk te maken". Het zou den spreker aangenaam zijn, dat het munt-collegie niet zóó onder den invloed des ministers gesteld werd, dat het geene vrije werking zou behouden. Is dit de bedoeling van den minister, dan zal hij geen bezwaar hebben tegen art. 1; maar dan is de voordragt niet duidelijk.

De heer *van Dam* spreekt in denzelfden geest, en merkt tevens op, dat geene wet op de ministeriële verantwoordelijkheid kan worden gemaakt, die ten aanzien van de Munt zóó vele waarborgen oplevert, als het tegenwoordige munt-collegie. Indien de tegenwoordige wet aangenomen wordt, en de minister, misbruik makende van het hem daarbij verleende gezag, zich millioenen schats uit de Munt toeëigent en daarmede buitenslands vlugt, wie zal dan den Staat het geld terugbezorgen, ook bij de strengste wet op de minist. verantwoordelijkheid? Naar het oordeel des sprekers, zou er, behoudens de aan den minister te verleenen magt en gezag, zeer goed een ondergeschikt, maar in deszelfs werking onafhankelijk collegie bestaan kunnen.

De *minister van Financien* beantwoordt de gemaakte bedenkingen, en verklaart hoofdzakelijk, dat het zoogenaamd ontnemen van den nu bestaanden waarborg in de daad een ijdele klank is. Gelijksoortige voorzorgen en waarborgen, als bij de wet van 1819 bepaald zijn, zijn ook in het tegenwoordige ontwerp opgenomen, en het munt-collegie zal een genoegzaam onafhankelijken werkkring hebben, om des noods tegen onwettige handelingen van een minister te kunnen opkomen en die te kunnen verhinderen.

De heer *van Heiden* verklaart zich tegen het ontwerp, omdat hij eerst de zaak van den waarborg der gouden en zilv. werken bij eene nieuwe wet, waarop reeds zoolang aangedrongen is, geregeld wil zien. Hij vreest, dat deze zaak op nieuw uitgesteld zal worden, indien de onderhavige voordragt wordt aangenomen.

Hierna is gestemd over art. 1 van het ontwerp, en is dit art. aangenomen, met 52 tegen 9 stemmen. — *Tegen* hebben gestemd de heeren *v. Naamen*, *v. Randwijck*, *v. Heiden*, *v. Doorn*, *v. Dam*, *Lambrechts*, *v. Hasselt*, *Groen* en *Schooneveld*.

De art. 2 tot en met 9 zijn vervolgens zonder beraadslaging en zonder stemming goedgekeurd.

De verdere beraadslaging is bepaald op morgen ochtend.

's GRAVENHAGE, 16 Maart.

Bij besluit van 13 Maart, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen: tot burgemeester der gemeente Hilversum, *W. G. de Witt*; tot burgemeester en secretaris der gemeente Spaarnwoude, mr. *H. A. F. T. van Meeuwen*; tot secretaris der gemeente Koudekerke, *P. Loeff*; tot wethouder der stad Workum, *A. W. Schoonhoven*, lid van den raad aldaar.

— Bij besluit van 14 Maart, heeft Z. M. goedgevonden, tot tweeden arrondissements-ijker der maten en gewigten te Leijden te benoemen, voorloopig zonder genot van bezoldiging, den heer *D. Visser*, die tevens met de werkzaamheden van den ijk van het vaatwerk in het arrondissement Leijden is belast.

— Bij besluit van 15 Maart, heeft Z. M. aan *O. F.* baron *Sloet van Toutenburg*, op zijn verzoek, met den laatsten der loopende maand, eervol ontslag verleend als adjunct-commies bij het departem. van Binnenl. Zaken.

— Bij kon. besluit van 10 Maart, is aan *W. A. van Hengel*, emeritus hoogleeraar bij de godgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Leijden, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van *f* 3,912 's jaars, op grond van de artt. 12, 43 en 48 der wet op de burgerlijke pensioenen van den 9den Mei 1846.

— Heden nacht te 3 ure vertrekt Z. K. H. Prins *Frederik* uit deze residentie naar het kasteel Biljoen, om aldaar den dag van morgen bij H. M. de Koningin-moeder doortebrengen.

— In de zitting der Tweede-Kamer van de Staten-generaal van heden heeft de minister van marine, op deswegens door den heer *van Hasselt* gevraagde inlichtingen, te kennen gegeven, dat er nog geen bepaald besluit is genomen tot de verplaatsing van het Koninklijk Instituut der Marine te Medemblik, doch dat hij, naar aanleiding van een ingesteld onderzoek nopens den gezondheidstoestand van die stad en van het personeel dier inrigting, van gevoelen is, dat de verplaatsing naar Delftshaven noodzakelijk zal zijn.

Verder is in de zitting van heden, naar aanleiding van een rapport op een verzoekschrift van schippers uit Overijssel en Drenthe, door vele leden met kracht aangedrongen op eene herziening van de patentwet in het algemeen en, in het bijzonder, voor zooveel het thans in behandeling zijnde verzoekschrift aangaat, van de verordeningen op het patent, 't welk van de schippers in de binnenlandsche vaart wordt geheven.

Daarna zijn de beraadslagingen over de muntwet voortgezet.

De heer *Wintgens* heeft zijn amendement op art. 2 toegelicht. Ten gevolge echter van de vele bezwaren, welke in den loop dezer beraadslaging zijn gerezen, is het voorstel van een der leden aangenomen, om de verdere behandeling der muntwet uittestellen tot een nader tijdstip. Daarna is de Kamer gescheiden tot nadere bijeenroeping; vermoedelijk tot 14 dagen na het Paaschfeest.

Volgens eene voorloopige opgaaf, bestond de bevolking van het hertogdom Limburg, naar de uitkomst der algemeene volks-telling op 19 November j. l., uit 205202 hoofden. De meest bevolkte steden en dorpen zijn: Arcen en Velden 1681; Beek 2462; Beesel 1425; Bergen 4029; Bocholtz 1004; Born 1535; Brunssum 1000; Echt 3687; Elsloo 1254; Eijsden, Breust en Oost 1995; Geleen 2180; Gennep 1236; Grathem 1077; Grevenbicht 1010; Gronsveld 1682; Grubbenvorst 1378; Gulpen 2136; Heer 1250; Heerlen 4537; Helden 2676; Herkenbosch en Meliek 1299; Heijthuizen 1504; Hoensbroek 1191; Horst 3322; Hulsberg 1123; Kerkrade 4240; Kessel 1231; Klimmen 1108; Limbricht 1473; Maasbracht 1175; Maasbrée 4128; Maasniel 1388; Margraten 1129; Meerloo 1347; Meerssen 2178; Mook en Middelaar 1194; Nederweert 4336; Neer 1502; Nieuwenhagen 1060; Nuth en Vaesrade 1315; Oirsbeek 1048; Ottersum 1712; Oud Vroenhoven 1264; Roggel 1382; Schaesberg 1120; Schimmert 1416; Schinnen 1996; Sevenum 1770; Simpelveld 1112; Stein 1588; Stevensweert 1054; Stamproy 1209; Susteren 1945; Swalmen 1656; Tegelen 1374; Thorn 1389; Ubach over Worms 1233; Urmond 1093; Vaals 3279; Venray 4727; Voerendaal 1765; Wittem 3387; Wijlbré 1623; Maastricht 25140; Roermond 7212; Sittard 4334; Venlo 7526; Weert 6928.

— Betreffende de aan jhr. mr. *v. Holthe tot Echten* c. s., bij koninklijk besluit van den 12den dezer, verleende concessie tot het graven van kanalen en tot het verbeteren van reeds bestaande vaarten in de provincie Drenthe [waarvan reeds in ons n° van 14 Maart j. l. is melding gemaakt], worden door de *Drentsche Courant* eenige nadere bijzonderheden medegedeeld, waaruit hoofdzakelijk blijkt, dat de concessionarissen het voornemen hebben, de hun verleende concessie te veranderen in eene naamlooze vennootschap, onder vergoeding der aangewende kosten. Het doel der onderneming is, om het zuidelijk met het zuid-oostelijk gedeelte der provincie door een kanaal te vereenigen, ten einde de ontginning der daar gelegene woeste gronden te bevorderen, en wel bepaaldelijk, om aan de in de gemeenten Hoogeveen, Ruinen, Beilen, Westerbork en Zuid-wolde reeds *bestaande* veenderijen eene meerdere uitbreiding te geven. In verband hiermede staat verder het voornemen, om in de gemeenten Dalen en Emmen groote veenderijen te openen, en die gemeenten, benevens Oosterhesselen en Koevorden, in gemeenschap te brengen met de Zuider-zée, — den waterstand der drentsche hoofdvaart te verbeteren, — en de vereeniging met de Eems, door middel van een later te graven kanaal, voortebereiden, voor welke laatste verbinding aan de concessionarissen de voorkeur is verleend. — Het geheele ontwerp staat in verband met eene kanalisatie van de gansche provincie.

Door de ambtenaren van 's Rijks waterstaat zijn de uittevoeren werken, met inbegrip van de tot onteigening noodige gelden, geraamd op *f* 480,000. De opterigten vennootschap is echter berekend op een kapitaal van *f* 600,000, ten einde de noodige sluizen eenigzins zwaarder te kunnen maken, dan geprojecteerd was.

Men verwacht, dat deze onderneming, waarvan eene uitvoerige beschrijving te vinden is in een dezer dagen daarover uitgegeven gedrukt geschrift, niet alleen hoogst belangrijke gevolgen zal hebben voor de ontwikkeling der nijverheid in het genoemde gedeelte der provincie, maar ook het aanvangen van dergelijke werken in de overige streken zer zal aanmoedigen.

— Woensdag j. l. hebben de leden der zangvereeniging van de te 's Gravenhage hier gevestigde afdeeling van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, onder de leiding van den verdienstelijken directeur *J. H. Lubeck*, in het lokaal van Diligentia een zeer fraai concert gegeven ten behoeve van de noodlijdenden door de overstroomingen. H. M. de Koningin heeft deze bijeenkomst met hare tegenwoordigheid vereerd, en bij herhaling hare bijzondere tevredenheid betuigd over de voortreffelijke uitvoering der onderscheidene muziekstukken.

— Door de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn bevracht 7 schepen, als: 4 voor Amsterdam en 3 voor Rotterdam.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 16 Maart. Den 15den dezer zijn in Texel binnengekomen Wetherill van Londen, Dickenson (st.) van Hull en Davids van Sunderland en uitgezeild Scherpbier naar Teneriffe, de Boer naar Civita Vecchia, Glim naar Genua, Asander naar St. Ubes, Bontekoe naar Dinant, Valk, Giezen, Veldhuis en Kolk, alle 4 naar Hull, West naar Sunderland, Loman, Koning, E. G. Olthoff, Engelsman, J. G. Olthoff en Leeuw, alle 6 naar Newcastle, Bakker en de Boer, beide naar Dundee; de wind n. o.

Den 12den dezer waren op de hoogte van Falmouth de schepen *Stad 's Gravenhage*, kapt. Nink Blok van Batavia en *Tuskina*, kapt. Stewart van Savannah, beide naar Rotterdam en *Iduna*, kapt. Müller, van Alexandria, Egypte, naar Amsterdam.

Te Suriname is aangekomen het schip *Dolphyn*, kapt. Visser; te la Rochelle Gilles, beide van Amsterdam. Te Paimboeuf Maasdijk; te Newhaven Banks, beide van Rotterdam. Te Gravesend Pott van Groningen en de Jonge van Rotterdam. Te Ipswich Franks; te Hull Blom, beide van Groningen. Te Leith Keun van Harlingen.

PRIJZEN VAN SPECIEN.

AMSTERDAM, 14 Maart. Nieuwe Ducaten *f* 0,00 à 00. Oude gerande dito *f* 5,65 à 75. Wigtige Guinjes *f* 12,30 à 50. Dito Engelsche Souvereinen *f* 11,95 à *f* 12,05. Dito Pistolen *f* 9,80 à 90. Nieuwe Louis d'Or *f* 11,05 à 11,15. Stukken van 20 fr. *f* 9,55 à 65 het stuk. Baren Goud en Gouden Specie van *f* 1442,60 per N. P. fijn 12¾ à 13¼ pc. Zilver van 900 tot 300/d. *f* 103,50 à 104,50 per N. P. fijn. Piasters *f* 2,50 à 60. Fransche Kroonen *f* 2,70 à 75. Stukken van 5 fr. *f* 2,35 à 37. Brabandsche Kroonen *f* 2,65 à 70. Russische Daalders *f* 1,73 à 76.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

16 *Maart.* 1850. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*	
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	55	½	55 3/16	g.
〃 〃	3	〃	64¾	65¼	65	p.
〃 〃	4	〃	84¾	85¼	85	p.
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	86	¼	—	
Handelmaatschappij . . .	4½	〃	—	—	—	
Oost-Indische Leening. .	4	〃	84	¼	—	
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—	
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	—	—	—	
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—	
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	53	½	53⅛	g.
〃 . . .	5	〃	—	—	—	
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	104¼	½	104⅜	
〃 〃 1828/1829,	5	〃	103¾	104¼	104	
Certificat. 〃 1831/1833,	5	〃	94½	95	—	
〃 〃 1840. . . .	4	〃	85	½	—	
〃 bij Stieglitz . .	4	〃	84½	¾	84⅝	
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—	
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	—	—	—	
Certific. van 〃 . .	6	〃	—	—	—	
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		—	—	—	
Obligatiën	4	pct.	—	—	—	
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	〃	10½	¾	10 9/16	g.
〃 〃 £ 510,	5	〃	10¾	11	10⅞	g.
〃 Onb. Stukk.	5	〃	—	—	—	
Obligatiën	3	〃	36¼	¾	36½	
〃 Binnenl.	3	〃	28¼	¾	28½	p.
Passieve			—	—	—	
Ardoin Coupon			7½	8¼	—	
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.	85½	¾	85⅝	
〃 〃 〃 . .	4	〃	—	—	—	
〃 Metalliek . .	5	〃	76¼	77¼	—	
〃 〃 N. . .	5	〃	83	¼	83⅛	g.
〃 〃 . .	2½	〃	40¾	41½	41	g.
BELGIE, Cert. W. Schuld. . .	2½	〃	—	—	—	
Banc. Belge	2½	〃	—	—	—	
Rothschild, ...	2½	〃	46¼	¾	46½	g.
〃	4½	〃	—	—	—	
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	—	—	—	
〃 〃 £ 200	5	〃	—	—	—	
PORTUGAL, te Londen. . . .	4	〃	35	¼	—	
〃 〃 . . .	4	〃	36½	¾	36⅝	
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—	
PERU, Geldl. 1822, thans . .	4	〃	71¼	72¼	72	g.
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	〃	—	—	—	
GRENADA, Obligatiën.	1¼	〃	—	—	—	
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	〃	28½	29	28 11/16	g.
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—	

Peru geldl. uitgest. 30¾. Columbia Equador 3 5/16. Grenada oblig. uitgest. 28 11/16 geld. Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. BRASKAMP *Pres.*

De binnenlandsche fondsen zijn heden met weinig verandering nagenoeg als gisteren gebleven. Van buitenl. fondsen waren Belgen en fransche fondsen prijshoudende. Spanjaarden iets vaster. Portugezen en Russen aangeboden. Oostenrijksche fondsen zonder verandering. Peruanen merkelijk hooger. Mexicanen gevraagd.

MADRID, 9 Maart. De 5 pc. 12⅜; 3 pc. 28½. Coup. 6¾.

WEENEN, 12 Maart. De 5 pc. Metall. 93¾; dito 2½ pc. 49 à ½. Bank-actien 1085 à 1090.

BERLIJN, 14 Maart. De 4 pc. Russen bij *Stieglitz* 89⅞. Polen 80.

FRANKFORT, 14 Maart. De 5 pc. Metall. 81¼; dito 2½ pc. 43. De 2½ pc. Ned. 55¾. De 3 pc. Spaansche binnenl. 28⅝.

LONDEN, 14 Maart. De 3 pc. gecons. resc. 95⅞ à 96. De buitenl. fondsen flaauw. Spanje 16½ à 17, en 35½ à 36. Mexico 29¼ à ½. Peru 71¼ à ¾; uitgest. 29¾ à 30. Portugal 34 à 35. Nederl. 55½ à 56½.

PARIJS, 14 Maart. De 5 pc. cont. 92,10; ult. 92,25. De 3 pc. cont. 57,15; ult. 57,20. Bank-actien 2277, 50.

ANTWERPEN, 15 Maart. De 5 pc. Spanje 10 7/16; dito 3 pc. binnenl. 28⅜.

*** Bij de commissie van onderstand voor de hulpbehoevenden door watersnood te Pouderoijen zijn, sedert de voorgaande opgave, nog ingekomen de volgende giften, voor welke den gevers hartelijk dank betuigd wordt: door de bezorging van ds. *van Hoogstraten*, te Utrecht, *f* 305,93½, waarvan spec. opgave in de Utr. Courant; door den heer *Siegenbeek*, te Leiden, van K. *f* 5; Q. Q. *f* 5; L. G. *f* 25; A. M. H. *f* 50; ds. B. *f* 5; uit Rotterdam, van N. N. *f* 50; door den heer *Viruly van Vuren en Dalem* *f* 224,99½; door den heer *J. Backer Jr.*, te Amsterdam, van N. N. K. *f* 100; F. G. H. *f* 75; G. M. *f* 10; C. *f* 20; G. M. B. W. *f* 12,37½; *voor die van Pouderoijen* *f* 15; in eene bus ten zijnen huize *f* 23,25; van N. N., te Heusden, *f* 3; van M. L. *f* 10; van een' koopman te Kleef *f* 10; van de commissie van onderstand voor de noodlijdenden in en om 's Hertogenbosch een pak kleedingstukken.

Pouderoijen, 14 *Maart* 1850. — De Secretaris der Commissie, A. J. BACKER, Predikant.

*** Bij den afloop van den winter hebben Bestuurderen der *Toevlugt voor Behoeftigen*, te Haarlem, het genoegen te berigten, dat deze Inrigting gedurende de maanden Januarij en Februarij dezes jaars is geopend geweest en dat daarvan 11842 Personen hebben gebruik gemaakt, waarvan 10989 voor Kaartjes en 853 voor geld. Er zijn 6358 Portiën Brood met Koffij en 5484 Portiën Boekweite-Gort met Siroop gebruikt. Bestuurderen betuigen bij deze hunnen dank aan al degenen, die bijgebragt hebben om de Inrigting, in den nu geëindigden winter, te doen stand houden; en bevelen die voor volgende jaren op nieuw aan de welwillenheid der ingezetenen aan, te meer, daar het getal der knappe, werkende minvermogenden, die de instelling hebben bezocht, aanmerkelijk grooter geweest is dan in het voorgaande jaar.

W. G. DE BRUYN KOPS.
J. L. DE BRUYN KOPS.
A. BEETS.
A. V. TEDING VAN BERKHOUT.
C. J. G. DE BOOY.

*** **DICHTERLIJKE VOORLEZING VAN Mr. *I. DA COSTA*,**

ten behoeve der nagelatene Betrekkingen van een onlangs overleden Man van Letteren, te houden in de groote Zaal van *het Odeon* te Amsterdam, Woensdag den 27sten Maart 1850.

Gelegenheid ter deelneming of bijdrage in deze liefdadige onderneming is opengesteld bij mij ondergeteekende.

Haarlem, 16 *Maart* 1850. — J. J. VAN BREDERODE, Boek- en Kunsthandelaar.

*** Het Bestuur van de Amsterdamsche Afdeeling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw herinnert de belanghebbenden, dat er van den 5den tot den 9den April e. k., volgens het in de maand Julij 1849 uitgegeven Programma, in de Zalen der Academie van Beeldende Kunsten, in het Ouden-Mannenhuis alhier, eene TENTOONSTELLING van *Bloemgewassen*, *Vruchten*, *Groenten* en *Tuinsieraden* zal gehouden worden.

Progamma's zijn op aanvrage verkrijgbaar bij het Bestuur en bij den Directeur der Tentoonstelling, den Hr. GROENEWEGEN, Hortulanus van den Plantentuin. De inzending geschied op den 2den April. Er zal aan de Bloemisten, in verhouding tot de hoeveelheid der ingezondene Voorwerpen, eene matige restitutie van vrachtonkosten verleend worden.

Voor de aan deze Tentoonstelling verbondene Verloting, die op den 9den April zal plaats hebben, zal er *alleen van de tentoongestelde Voorwerpen* de vereischte hoeveelheid worden aangekocht. De Loten zijn bij het Bestuur en bij den Directeur, alsmede aan het Lokaal der Tentoonstelling verkrijgbaar, à *f* 1,50 per Lot. De Leden der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, alsmede de Inzenders, hebben persoonlijk vrijen toegang; voorts een ieder tegen betaling van 25 Cents.

De Afdeeling voornoemd,
F. A. W. MIQUEL, Voorzitter.
HOEUFFT VAN VELZEN, Secretaris.

*** De Heeren HOPE & C°., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. WM. BORSKI adverteren, dat de Staat van **Illinois**, op rekening der Interessen, in *Amerika* sedert 1°. Julij 1847 verschuldigd, eene **VIJFDE BETALING** heeft gedaan, die voor elk Certificaat hunner Administratie bedraagt Ds. 2.30, zijnde *f* 5.65.

De voorzegde Betaling zal van heden af, even als de vorige Betaling, geschieden op de *Talons*, tegen afstempeling op dezelve en inlevering van Kwitantiën, waarin de Nummers naar volgorde zijn vermeld en behoorlijk onderteekend, ten Kantore van de *Associatie-Cassa.*

Amsterdam, 14 *Maart* 1850.

*** **TWEEDE OPROEPING.**

In het jaar achttien honderd negen en veertig, den zestienden dag der maand Junij, heeft Mejufvrouw de Weduwe GIJSBERT CORNELIS VAN LOKHORST, geboren MARIA CORNELIA VAN DAM, overleden te Nieuwkoop, Provincie Zuid-Holland, den derden Maart achttien honderd en vijftig, bij uiterste wil, gepasseerd ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris J. A. SWILLENS en Getuigen, behoorlijk geregistreerd, over hare natelatene Goederen beschikt, en, de juiste namen en woonplaatsen van vele harer Erfgenamen haar ten eenen male onbekend zijnde, bepaald, dat de door haar benoemde Executeuren zullen gehouden zijn de **onbekende Erfgenamen**, in dit haar Testament voorkomende, door middel van bepaalde Dagbladen driemalen opteroepen, ten einde zich, met overlegging van de noodige bewijzen, als Erfgenamen aan hen bekend te maken, met het uitdrukkelijk beding, dat daarbij de kennisgeving zal worden gevoegd, zoo als geschiedt bij deze, dat wanneer binnen zes weken, na de laatste gedane oproeping in die Dagbladen, daaraan door alle regthebbenden niet mogt zijn voldaan, de alsdan zich op voorschrevene wijze kenbaar gemaakte Erfgenamen zullen worden gehouden de eenige te zijn, welke door haar Testatrice worden bedoeld als Erfgenamen en regt en aanspraak hebben op haren Boedel en Nalatenschap, voor het geheele gedeelte aan zoodanige Staak gemaakt.

Ten einde aan deze uiterste wilsbeschikking te voldoen, roepen de ondergeteekenden bij deze op, voor de **tweede** maal: MARIA CORNELIA VAN GULICK, Dochter van LAMBERTUS VAN GULICK en HESJE DEKKER, gewoond hebbende en overleden onder Kralingen, aan den Ouden Dijk, en bij vóóroverlijden van dezelve dan derzelver wettige afkomelingen, doch bij ontbreken van deze alsdan de wettige Kinderen of afkomelingen van wijlen DIRK BERNARDUS SANDT en CORNELIS JOHANNES SANDT, almede voor een Staak.

En de drie Kinderen van den, onder de Gemeente Kralingen, overledenen DIRK BERNARDUS SANDT, met name: DIRK BERNARDUS SANDT, MARIA SANDT en CORNELIA ALIDA SANDT alsmede de Dochter van CORNELIS JOHANNES SANDT, mede overleden onder de Gemeente van Kralingen, met name: PETRONELLA CLASINA SANDT, en één of meer dezer voornoemde Kinderen vóóroverleden zijnde dan derzelver wettige afkomelingen, in des vóóroverledenen plaats, te zamen voor een Staak.

In hun belang worden de Erfgenamen, hierboven genoemd, dringend uitgenoodigd, zich zoo spoedig mogelijk aan de ondergeteekenden of aan één derzelve, onder overlegging van de noodige bewijzen, aantemelden.

De Executeuren-Testamentair,
Nieuwkoop, den Maart 1850. — J. E. JENTINK. M. DE VOOGD. JB. VAN DAM.

*** Uithoofde van overlijden de POST van BINNENVADER en BINNENMOEDER in het *Krankzinnigen-Gesticht* te Rotterdam vacant zijnde, zoo worden alle Gehuwde Personen, van 30 tot 45 jaren oud, liefst zonder Kinderen, die tot deze Betrekking genegen mogten zijn en voldoende getuigschriften hunner geschiktheid en van hun goed zedelijk gedrag kunnen produceren, uitgenoodigd in persoon, van hunne Echtgenooten vergezeld, zich te vervoegen ter Vergadering van Heeren Regenten van voorz. Gesticht, op Donderdag den 21sten Maart 1850, van des middags ten 12 tot des namiddags ten 2 ure, of van 5 tot 7 ure des avonds.

*** H. WESTERVELD, te Uitgeest, verlangt met April een ONDERMEESTER. Hoofdvereischten: gezond gestel, 2de of 3de Rang, geschiktheid voor eene talrijke School en den Zang. Kennis der Fr. en Eng. Taal, benevens Muzijk, zal tot aanbeveling strekken. Salaris, boven de gewone verpleging, *f* 100 tot *f* 150. Adres liefst in *persoon*. Brieven *franco*.

*** IEMAND, bezittende den *derden* Rang, bekwaam voor de Kerkedienst zonder Orgel en goed klassikaal onderwijs, vraagt zoo spoedig mogelijk eene betrekking, kunnende goede getuigschriften overleggen. Adres, *franco* Brieven, Letter B., bij den Boekhandelaar J. DE LANGE, te Deventer.

*** Bij een' Bouwkundige, tevens geëxamineerd Landmeter, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een' JONGELING, van de Protestantsche Godsdienst, ter opleiding in de Wetenschappen, de *Bouw- en Landmeetkunde* betreffende, zoo wel *Theoretisch* als *Practisch*, tegen betaling van een billijk Kost- en Leergeld.

Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren, met *franco* Brieven, onder Letters N. H., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** W. MAAS, Apotheker te Schiedam, vraagt met primo Mei: Een geëxamineerd BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften, tegen een Salaris van *f* 150.

*** Door ziekelijken toestand van de tegenwoordige Moeder in het Armhuis der Gemeente Hazerswoude, Provincie Zuid-Holland, verlangt men aldaar, tegen half April aanstaande: Eene MOEDER, van omstreeks 40 jaren, ongehuwd, zonder bezwaar van Kinderen, van de Roomsch Catholieke Godsdienst, op een jaarlijks Tractement van *f* 75, benevens vrije Inwoning en Voeding. Men vervoege zich in *persoon*, of met *vrachtvrije* Brieven, onder overlegging van bewijzen van goed zedelijk gedrag en geschiktheid, bij den Burgemeester der Gemeente.

*** Men vraagt eene HUISHOUDSTER, van de Protestantsche Godsdienst, ervaren in Vrouwelijke Handwerken, tegen een Salaris van *f* 60 's jaars. Adres *franco*, onder Litt. A. B., bij de Boekhandelaars VAN DRUTEN en BLEEKER, te Sneek.

*** Eene Weduwe, uit de gegoede burgerklasse, van middelbaren leeftijd en van goeden moraliteit, biedt zich aan als BAKER, bij den fatsoenlijken stand. Adres met *franco* Brieven, Lett. P, bij A. F. H. VAN TR. DE BRUIJN, Boekh. te Doesborgh.

*** Gevraagd, met primo Mei aanst., te Rotterdam: Eene KEUKENMEID, eene goede Burgerpot kunnende koken en verder Huiswerk verrigten. Adres met *franco* Brieven, onder Letter X, bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam.

*** Te Nijmegen wordt, met Mei aanstaande, in een klein Huisgezin verlangd: Eene TWEEDE MEID, van de Hervormde Godsdienst, kunnende goed Naaijen, Mazen en met de Wasch omgaan. Alleen op de zoodanigen, die goede getuigen van bekwaamheid en zedelijk gedrag kunnen overleggen, zal regard geslagen worden. Brieven *franco*, onder Letter X, bij de Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, Boekhandelaarster te Tiel.

*** In eene Stad in Twenthe, in eene drukke Huishouding, worden gevraagd, tegen Mei aanstaande: Eene KEUKEN- en WERKMEID en eene KINDERMEID, welke laatste tevens goed kan Naaijen, Mazen en Stoppen, beide van de Hervormde Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften van zedelijk gedrag en bekwaamheid. Informatiën *franco*, onder Letter X, bij den Boekhandelaar A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te Deventer.

*** Er wordt gevraagd ***f* 26,000**, op onderpand van Landerijen in de Provincie Utrecht, tegen 3½ pCt. Rente. Nadere inlichtingen te bekomen, op *franco* aanvragen, onder Lett. Z., bij de Boekhandelaars KEMINK & ZOON, te Utrecht.

*** *De Commissie, belast met de regeling der werkzaamheden van den nieuw aanteleggen Rijweg binnen de Gemeente* ASSENDELFT, zal aldaar op den 22sten Maart e. k., onder goedkeuring van het algemeen Polder-Bestuur van Assendelft, in de Herberg *het Huis Assumburg*, des morgens ten 10 ure, overgaan tot de publieke Aanbesteding, bij inschrijving en opbod, van het maken eens RIJWEGS en al hetgene aan denzelve is verbonden.

De aanwijzing zal geschieden den 20sten en 21sten Maart, des morgens ten 10 ure; zullende acht dagen vóór dien tijd de Bestekken, tegen *f* 1 het Stuk, verkrijgbaar zijn ten Raadhuize van bovengemelde Gemeente en ter lezing liggen: te Zaandam, in het Logement *de Drie Zwanen*; te Zaandijk, in *de Zwaan*; te Krommenie, in *het Heeren-Logement*; te Haarlem, in *de Kroon*; te Amsterdam, in *het Vosje*, alsmede ten Raadhuize en in de Herbergen van de Gemeente Assendelft.

*** De HOFSTEDE *HIMSMADE*, bestaande uit Woning, Schuur, twee Bergen en 28 Bunders Wei-, Bouw-, Boomgaard-, Bosch- en Hooiland, gelegen in de Gemeenten Vleuten en Haarzuilen, zal den 23sten Maart 1850, 's middags, te Utrecht, bij voldoende inschrijving, aan den meestbiedenden, voor zes jaren Verpacht worden. Voorwaarden der Verpachting te vernemen aldaar.

*** De ondergeteekenden, Bloemisten en Zaadkoopers te Haarlem, hebben de eer te berigten, dat zij verleden jaar van buitenlandsch hebben ingevoerd, onderscheidene nieuwe soorten van DOP-ERWTEN. Door hen zelven gekweekt, hebben zij zich kunnen overtuigen, dat deze nieuwe soorten verre boven de gewone in gebruik zijnde soorten uitmunten.

De beschrijvende Prijs-Courant daarvan is bij hen verkrijgbaar gesteld en wordt, op *vrachtvrije* aanvrage, *franco* per post door hen verzonden.

Haarlem, 1 *Maart* 1850. — V. SCHERTZER EN ZOONEN, Bloemisten en Zaadkoopers.

*** Op een aangenaam Dorp, daar dagelijks de Stoombooten passeren, worden aan twee Dames of Heeren, in een stil Huishouden, KAMERS, riant uitzigt hebbende op de Maas, met aparte Slaapplaatsen en gelijkvloers, met den vollen Kost en Inwoning, tegen zeer billijken prijs aangeboden. Adres, onder Letter S, bij E. LION EN ZONEN, te 's Hertogenbosch. Brieven *franco.*

*** **LET WEL.**

Aan eene der voornaamste Grachten te Haarlem, voor eenen matigen prijs, te HUUR: Een BENEDEN-HUIS, bestaande in twee net geschilderde en behangene Kamers, Keuken, Kelder en Tuintje. Men adressere zich, in *persoon* of met *franco* Brieven, ten Kantore van W. J. ELSENHORST, Commissionnair in Effecten, in de Anegang te Haarlem.

*** **TE HUUR, 1 MEI 1850:**

Een BUITEN, genaamd *ZANDBERGEN*, gelegen aan de Straat bij het Dorp Voorthuizen, hebbende 5 Kamers, Keuken, Kelder, enz.; Stalling voor Paarden, Koeijen en Berging voor Rijtuigen; een welaangelegden Tuin, beplant met een aanzienlijk aantal Vruchtboomen, benevens uitgestrekte Wandelingen. Te bevragen aan het Distributie-Kantoor te Voorthuizen. Brieven *franco*.

*** Door sterfgeval te HUUR, tegen civielen prijs: Een geheel nieuw opgemaakt HUIS, met vijf Kamers, waarvan drie gestukadoord en behangen, Zolder, Keuken, twee Kelders, enz., een groote Tuin, met Vruchtboomen: staande hetzelve in het beste gedeelte van het

Dorp Oisterwijk, welk Dorp, gelegen in de Provincie Noord-Braband, geheel vrij van overstrooming is. Hierop reflecterende vervoege men zich, met *franco* Brieven, onder de Letter H, bij de Boekhandelaars H. PALIER & ZOON, te 's Hertogenbosch.

*** **TE KOOP OF TE HUUR:**

De HEERENHUIZING genaamd *BIJDORP*, bevattende onderscheidene Boven- en Benedenkamers, allen behangen, Keuken, Kelder, enz., met eenen kleinen smaakvol aangelegden Tuin, beplant met Vruchtboomen, Heesters en andere Boomgewassen, allernaangenaamst gelegen te Kouderkerk aan den Rijn, tegenover den Straatweg, bij de Brug over den Rijn gelegen. Te bevragen bij den Notaris SAMSOM, te Kouderkerk. Brieven *portvrij*.

*** **WORDT TE KOOP AANGEBODEN, OP ERFPACHT:**

Een gedeelte GROND, gelegen binnen de Gemeente 's Gravenhage, op de Heerlijkheid *Kortenbosch*. Te bevragen bij den Eigenaar, Wijk K, Verponding N°. 224, Prinsessegracht.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**
bij *G. VAN KUYK*, Rijtuig-Fabriekant te Dordrecht:

Twee nieuwe, vol smaak en soliede bewerkte TILBURRY'S, voor een en twee Paarden; vier gebruikte TILBURRY'S, doch niet minder dan nieuw, met losse KAPPEN, alle bekleed met blaauw Laken, waarvan een met Zomer- en Winter-Bak; twee nieuwe BAROUCHETTE-DROSKY'S, geschikt voor een en twee Paarden; vier oude, doch nog zeer goede BAROUCHETTEN, met en zonder Bok; nieuwe en gebruikte TENTWAGENTJES en alle andere soorten van nieuwe en gebruikte RIJTUIGEN, tot de civielste prijzen. Bij bovengenoemde worden ten spoedigste verlangt twee bekwame RIJTUIGMAKERS. Adres in *persoon*, of met *franco* Brieven.

*** Op Maandag en Dingsdag den 8sten en 9den April 1850 zal er te Dordrecht, in *het Locaal voor Publieke Verkoopingen*, in de Vischstraat, worden verkocht: Eene fraaije verzameling SCHILDERIJEN, GEKLEURDE en ONGEKLEURDE TEEKENINGEN, SCHETSEN en STUDIËN, nagelaten en grootendeels vervaardigd door den Heer L. DE KONINGH, in leven Kunstschilder te Dordrecht, Lid van de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam.

De Catalogus is, op *franco* aanvraag, te bekomen bij VAN GELUK & MAK VAN WAAY, Ondernemers van Publieke Verkoopingen te Dordrecht.

*** A. B. VAN DER VIES, Makelaar, zal op Woensdag 10 April 1850, 's morgens ten 10 ure precies, in *het O. Z. Heeren-Logement*, op den Grimburgwal te Amsterdam, verkoopen: Eene groote partij TAPIJTGOEDEREN, bestaande in *Smirnsche*, *Newbrusselsche*, *Kidderminster* en *Hairen* VLOERKLEEDEN, LOPERS, KARPETTEN, ENZ.; alsmede BEHANGSELPAPIER, en eindelijk eene partij *Wollen*, *Katoenen*, *Linnen en Zijden* MANUFACTUREN. Breeder bij Notitie en twee dagen vóór en op den Verkoopdag, als boven vermeld, te zien.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. DE SAUVAGE HAARTMAN en J. VAN DER VLUGT, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne principalen) op Zaturdag den 23sten Maart 1850, in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te verkoopen:

Ten overstaan van den Notaris Mr. P. MABÉ JR.:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Westzijde van de Turfmarkt, waar achter een HUIS en ERVE, staande, gelegen en uitkomende aan de Zuidzijde van de Oudegracht te Haarlem, ingerigt tot *Smederij en Kagchelmagazijn*, waarin deze Affaire sedert vele jaren is gedaan; getd.: het Huis en Erve Wijk 2, N°. 107, Sectie D, N°. 593, groot 1 Roede, 88 Ellen, en de Smederij en Magazijn Wijk 2, N°. 104, Sectie D, N°. 690, groot 75 Ellen.

N°. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, in het beste gedeelte van de Westzijde van de Groote Houtstraat, getd. Wijk 4, N°. 83, Sectie C., N°. 2000, groot 91 Ellen.

N°. 3. Een hecht, sterk en buitengewoon net onderhouden HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Westzijde van de Koningstraat, tusschen de Oudegracht en de Stoofsteeg, te Haarlem, getd. Wijk 4, N°. 1072, Sectie C, N°. 894, groot 67 Ellen.

N°. 4. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen in de Kleine Houtstraat, op den hoek van de Gravinnesteeg, getd. Wijk 2, N°. 1033, Sectie D, N°. 726, groot 29 Ellen.

N°. 5. Twaalf stuks BEWIJZEN VAN AANDEEL in de Negotiatie, ten laste de Gemeenten Wijk aan Zee en Wijk aan Duin, ter voorziening in de kosten van aanleg van een' Schulpweg van Beverwijk naar Wijk aan Zee en het Strand, ieder groot in Kapitaal *f* 100, zijnde de Numero's 11 tot en met 22, welke ieder afzonderlijk zullen worden gebragt.

Ten overstaan van den Notaris P. VAN LEE:

N°. 6. De groote, hechte, sterke, naar den stijl goed gebouwde, weldoortimmerde en onderhouden SCHOUWBURG of OPERA-HUIS, staande op Stads grond, aan het Plein buiten het groote Houthek, onder de Gemeente Haarlem, getd. Buitenwijk 3, N°. 146, Sectie F, N°. 335, groot 3 Roeden, 80 Ellen; en wordt onder dezen verkoop begrepen de bij het Gebouw behoorende Tooneelen en Ramen, Decoratien, Schermen, Banken, Stoelen, Lampen, Lantaarns, enz. enz. enz.; voorts een dubbele, met het Tooneel vereenigd en gelijk loopende, losse Vloer voor den Bak, voor eene *Redoute* en *Danszaal*.

Ten overstaan van den Notaris Æ. WALAARDT SACRÉ:

N°. 7. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Noordzijde van de Ciciliasteeg, getd. Wijk 6, N°. 282, Sectie C, N°. 618, groot 57 Ellen.

Breeder bij Biljetten omschreven en nadere informatiën bij bovengemelde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zullen van het Perceel N°. 4 ACHT en van de overige Percelen *drie* dagen vóór en op den verkoopdag te zien zijn, ten Kantore van de Notarissen voornoemd, alsmede van Perceel N°. 6 bij den Notaris C. GERLINGS, in de Groote Houtstraat te Haarlem.

*** Men zal op Zaturdag den 23sten Maart 1850, des namiddags ten vijf ure, in *het Lokaal van Verkoopingen*

*** **VOOR REGTSGELEERDEN IN NEDERLAND**

is bij de Uitgevers L. E. BOSCH & ZOON, te Utrecht, in het licht gekomen:

Annotations sur la Théorie du
CODE PÉNAL de A. CHAUVEAU et HÉLIE,
par le Prof. J. C. S. NIJPELS.

Makende deze Annotatiën het 5de Deel uit van genoemd werk, bij de firma HAUMAN & CE., te Brussel, in het licht gegeven. — Dit Deel bevat bovendien eene komplete Bibliographie van alle werken, welke over het Strafregt in Europa het licht zagen, en is ruim 660 pag. groot, dubbele kolommen.

Het is bij elk soliden Boekhandelaar in Nederland te bekomen à *f* 11.

Dit werk wordt alleen op aanvrage in commissie gezonden.

te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen: De in volle werking zijnde TIGCHEL-FABRIEK, met HEERENHUIS en verderen OPSTAL, Moes- en Bloemtuinen, enz., groot 95 Roeden, 51 Ellen, alleraangenaamst gelegen op het St. Lucas Bolwerk te Utrecht, nabij de Witte Vrouwenpoort, bij vorige Advertentiën breeder omschreven en op den 9den Maart ll. ingezet op *f* 18000. Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

*** Men is van meening om op Vrijdag den 22sten Maart 1850, des avonds te vijf ure, in *den Nieuwen Doelen* te Alkmaar, in het openbaar te veilen en op Vrijdag den 29sten Maart daaraanvolgende, terzelfder plaatse en ure, bij afslag, te verkoopen:

1. Eene welbeklante BROODBAKKERIJ, te Alkmaar, aan de Voormeer, bij de Boompoort, Wijk D., N°. 126.

2. Een PAKHUIS en ERVE, te Alkmaar, aan het Raaxje, Wijk D., N°. 130.

Breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. P. DE LANGE en S. A. DE MORAAZ, te Alkmaar.

*** Men is voornemens op Woensdag den 27sten Maart 1850, des avonds ten 5 ure, in de Herberg *de Rusendet Jager*, te Heilo, in het openbaar te veilen en op Woensdag den 3den April 1850, terzelfder plaatse en ure, bij afslag, te verkoopen:

N°. 1. Eene kapitale, hechte, sterke en weldoortimmerde HUISMANSWONING, met ZOMERHUISJE en ERVE, staande en gelegen op Bollendorp, te Heilo, gekwoteerd N°. 77, met onderscheidene Percelen extra best WEI-, BOUW- en BOSCHLAND, gelegen onder Heilo en Limmen, te zamen groot 37 Bunders, 64 Roeden, 60 Ellen.

N°. 2. Eene hechte, sterke en weldoortimmerde HUISMANSWONING, met ERF, WERF en TUIN, staande en gelegen in het Maalwater, onder Heilo, de Huismanswoning genaamd *Duinzigt*, ook wel het *Overhaaldershuis*, gekwoteerd N°. 138, met onderscheidene Percelen extra best WEILAND, mede gelegen in het Maalwater, onder Heilo, te zamen groot 18 Bunders, 1 Roede en 80 Ellen.

Alles breeder bij Biljetten omschreven. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Notaris J. SCHOEHUIZEN, te Alkmaar.

*** De Notaris KOLFSCHOTEN, te Arnhem, zal op Woensdagen den 20sten Maart en 3den April 1850, telkens des avonds om 7 ure, in het Logement *het Hof van Holland*, in de Weverstraat aldaar, doen inzetten en finaal verkoopen:

Een HEERENHUIS, gemerkt Wijk G, N°. 40, bestaande uit 5 Beneden- en 3 Bovenkamers, groote Kelder-Keuken en Pomp, benevens eene fraaije Zaal, thans gebezigd voor *Koffijhuis en Biljard-Kamer*, met twee zich daarachter bevindende Bergplaatsen en Pakhuis, twee Zolders en verdere Gemakken, staande te Arnhem, bij den Schipbrug, langs den Rijn.

Voormeld Perceel heeft een onbelemmerd uitzigt over den Rijn, op de Nijmeegsche en Cleefsche Bergen, en is, om deszelfs gunstige ligging aan de Rivier, tot alle inrigtingen geschikt.

Ter bezigtiging vervoege men zich bij de Eigenares, Mejufvr. de Wed. PULSERS, en om nadere informatiën betrekkelijk de Verkoops-Voorwaarden ten Kantore van voormelden Notaris. Brieven *franco*.

*** Op Zaturdag den 6den April 1850, des namiddags ten 5 ure, zal in *het Lokaal van Verkoopingen* te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar worden verkocht:

De voor *Zomer-* en *Winterverblijf* uitnemend geschikte BUITENPLAATS *ROTSWIJK*, bestaande in eene Heerenhuizinge, met annexe TUINMANSWONING, ERF, GROND, TUIN en MOESLAND, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Tolsteegbarrière, aan de Oostzijde van den Vaartschen Rijn, Wijk K, N°. 143 en 142, een alleraangenaamst uitzigt hebbende op den Rijn en den Straatweg naar Breda. Te aanvaarden 15 Mei 1850. Breeder bij Biljetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris H. DUIJFJES, te Utrecht.

*** S. J. DE FLINES, P. PALMBOOM en JAN BEETZ, Makelaars, zullen op Maandag den 8sten April 1850, des avonds na 5½ uur, in het voormalig *Oudezijds Heeren-Logement* te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris B. TIDEMAN, verkoopen:

De alleraangenaamst gelegene HOFSTEDE genaamd *LAND EN BOSCH*, met deszelfs extra kapitale, weinige jaren geleden genoegzaam geheel in modernen stijl herbouwde Heerenhuizing, Koetshuis, Stalling, Tuinmanswoning, uitgestrekte Broeijerij en Moesgronden, Boomgaard en verdere Beplantingen en Aanleg; alles staande en gelegen buiten de Stad Haarlem, aan den Dreef, in de ommiddelijke nabijheid van den Haarlemmerhout en wel op den hoek van de Hazepaterslaan, Sectie F, N°. 1211, 1212, 1442, 1443, 1444 en 1445, groot 1 Bunder, 10 Roeden, 70 Ellen. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen op vertoon van een Toegang-Biljet, door een' der bovengemelde Makelaars onderteekend. De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags, te zien zijn ten Kantore van den Notaris B. TIDEMAN, op de Heerengracht, tusschen de Leidschegracht en de Huidenstraat, te Amsterdam, alsmede Kopij derzelve ten Kantore van den Notaris WALAARDT SACRÉ, in de Groote Houtstraat te Haarlem, alwaar mede geteekende Toegang-Biljetten verkrijgbaar zullen zijn.

*** **J. H. VAN DER PALM.**

Bij toeval te KOOP: Een net Exemplaar van de **BIJBEL** door ***J. H. van der PALM***, met **APOKRYFE BOEKEN**, geheel compleet, in Kwarto, gebonden in 3 nette H.B., voor *f* 60; benevens een Exemplaar ***SALOMO***, van denzelfden Schrijver, in 9 Deelen, geheel compleet, ingenaaid, voor *f* 18; alsmede een Exemplaar **TAFEREELEN DER VOORNAAMSTE GESCHIEDENISSEN VAN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT**, met *twee honderd en twaalf* heerlijke Platen, door ***HOET***, ***HOUBRAKEN*** en ***PICART***, 3 Deelen in folio, in één Band gebonden, voor *f* 22. Te bevragen, *franco*, bij **J. H. VAN DER BEEK**, Achterburgwal, bij de Stilsteeg, te Amsterdam.

*** **GODSDIENSTIGE WERKEN.**

DE LEER DER HERVORMDE KERK, in hare Grondbeginselen, uit de Bronnen voorgesteld en beoordeeld, door Prof. J. H. SCHOLTEN. Ie Deel. *f* 3,50. Het *tweede Deel*, van bijna gelijken omvang, verschijnt einde Maart.

DE LEER DES BIJBELS, tegen over de Leer der Artikelen van Eenheid der Hervormde Kerk. *f* 2,—.

DE LEER VAN HET AVONDMAAL, door Dr. J. I. DOEDES beöordeeld, en deze plegtigheid nader beschouwd door Prof. W. A. VAN HENGEL. *f* 1,50.

DRIE BEZOEKEN, of een goed woord vindt eene goede plaats. *f* 1,80.

Referent aarzelt geen oogenblik, om de lezing van dit Geschrift aanteprijzen, en zou den Schrijver wel durven aanmoedigen, om in datzelfde genre zijne krachten nogmaals te beproeven, enz. *Boekzaal*, *Januarij* 1850. Alle andere Maandschriften geven van bovenstaande zeer gunstige verslagen. P. ENGELS.

*** Bij de Boekhandelaars KEMINK & ZOON, te Utrecht, is ter perse:

LEER DER VOEDINGSMIDDELEN
VOOR HET VOLK,
DOOR
Dr. *JAC. MOLESCHOT*,
Privaat-Docent aan de Universiteit te Heidelberg.

Door den Schrijver zelve in onze Taal bewerkt, zal dit Boek tegelijk met, of kort na de Duitsche bewerking het licht zien.

Door hen is uitgegeven en verzonden:

Verhooren van Johan van Oldenbarnevelt. Uitgegeven door het *Historisch Genootschap*, gevestigd te Utrecht. Gr. 8°. . . . . *f* 3.80.

Magazijn voor Veeartsenijkunde, Vergelijkende Geneeskunde en Veeteelt, door de HH. A. NUMAN en P. H. J. WELLENBERGH. Eerste Deel, gr. 8°., met Platen . . . . *f* 5.60.

J. F. DIEFFENBACH, **Operatieve Chirurgie.** Deel I en II. Afl. 1—4 . . . . *f* 13.20.

De laatste Afleveringen, waarmede dit belangrijke Werk compleet is, volgen spoedig.

Wat dunkt u van u zelven? Spiegel voor allen, die Belijdenis des geloofs hebben afgelegd, door Dr. J. I. DOEDES. 18°, in linn. verg. . . . *f* 0.80.

De Roem der Dagen, of de voordeelen van den dag des Heeren, enz. Uit het Engelsch vertaald door NICOLAAS BEETS. 18°., in linn. verg. . *f* 0.70.

Christelijke Wenken voor beschaafde Vrouwen, bij en na het afleggen van hare Belijdenis, door S. G. JORISSEN. Gr. 8°. . . . . *f* 0.70.

Leerrede bij de bevestiging van Lidmaten der Gemeente, door A. FRANCKEN. Gr. 8°. *f* 0.30.

Nog zijn bij hen te bekomen de volgende, bij C. B. POLET, in Leipzig, uitgekomene, **hoogst belangrijke Werken voor *Doctoren* en *Apothekers*, met eene PREMIE ter waarde van *f* 6:**

Getreue Abbildung *aller in den neuern Pharmacopoeen Deutschlands* aufgenommenen **Officinellen Gewächse**, nebst ausführlicher Beschreibung derselben in medicin., pharmaceut. und botanischer Hinsicht, von Dr. ED. WINKLER. Fünfte Auflage. Prijs per aflev., met 5 à 6 gekl. Platen, ... *f* 0.50.

Deutschlands Flora in naturgetreuen Abbildungen, mit ausführlicher Beschreibung von Dr. LINCKE. Prijs per Lief., 16—30 planten behandelende, *f* 0.50.

Erklärendes Worterbuch zu allen *Pharmocopoen Deutschlands*, von *Apotheker* HENNIG. Prijs *f* 3.40.

Atlas der medicinischen officinellen Pflanzen mit Beschreibung von J. R. LINKE. 1e Lief. Prijs . . . . . *f* 0.70.

Het compleete Werk, dat in 15 aflev. 300 Planten met gekleurde Platen bevat, kost circa *f* 10.

Deutschlands Pflanzengattungen und Arten *in illum. naturgetreuen Abbildungen in Stahlstich mit Beschreibung* von J. R. LINKE. 1e Lief. Prijs *f* 0.70.

Iedere aflev. bevat 54—100 gekleurde Planten en het geheele werk circa 3000 Planten, in 15 aflev., omstreeks *f* 12 kostende.

Handbuch der medicinisch-pharmaceutischen Botanik, von Dr. ED. WINKLER. Prijs *f* 4.00.

Universalmittel *gegen* **Taubheit und Schwerhörigkeit**, von Dr. MENÉ, in Paris. 4e Auflage, mit 4 Abbild.

*** Heden is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld door den Boekhandelaar H. J. VAN VLOTEN, te Alkmaar:

ZELFBEPROEVING,
door
J. K. LAVATER.

In klein octavo, in *geprest Linnen Bandje*, à 40 Centen. Een heerlijk Boekje, uitnemend geschikt voor elken weldenkenden Christen, om tot zich zelven in te keeren en zich tot het naderende Paaschfeest ernstig voor te bereiden.

[*Zie verder het vervolg.*]

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN

VERVOLG van de *Maandagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 18 Maart 1850.

*** Ondertrouwd:
ROTTERDAM, 14 Maart 1850. G. L. VAN LOON, beroepen Predikant te *Mijdrecht*, en J. M. VOORHOEVE.

*** Ondertrouwd:
A. LENSVELT Dz., Weduwenr. van *Adriana Landheer*, met JUDITH VERMAAS.
HELLEVOETSLUIS, 15 Maart 1850.

*** Getrouwd:
A. J. VAN DOORN, Burgemeester der Gemeente *de Zijpe c. a.*, en W. B. H. MEIJER.
9 Maart 1850. Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
ZUTPHEN, 13 Maart 1850. Eenige kennisgeving. I. J. COLENBRANDER met G. G. IMMINK.

*** Getrouwd:
F. DE CARCY, Adjudant van den Generaal *Changarnier*, en HENRIETTE SWELLENGREBEL.
PARIJS, 14 Maart 1850.

*** Heden beviel van eene DOCHTER Vrouwe *A. S. A. DE BAS*, geb. *DE FAVAUGE*.
ZUTPHEN, 11 Maart 1850.

*** Bevallen van eene DOCHTER Vrouwe *P. J. C. RIBBIUS — ROBIDÉ VAN DER AA*.
ZWOLLE, den 12den Maart 1850.

*** Mijne geliefde Echtgenoote, *E. KOOL*, beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.
ZAANDIJK, 12 Maart 1850. DIRK VIS.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON *H. NYMAN*, Echtgenoote van
OOTMARSUM, den 13den Maart 1850. B. H. J. WOLTERINK. Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste voorspoedig van eenen ZOON Vrouwe *M. E. M. VAN VOORST VAN BEEST*, geb. *RUIJS*.
UTRECHT, 14 Maart 1850.
Strekkende ook tot bijzondere kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen ZOON Vrouwe *C. VAN DOORN*, Echtgenoote van C. ALBERTI,
'sGRAVENHAGE, 15 Maart 1850. 2de Luit. Kwartr. bij het Regt. Grenadiers en Jagers.

*** Den 6den Maart 1850 is te JENINS, in *Zwitserland*, overleden, tot diepe smart van haren Echtgenoot, drie nog jonge Kinderen en verdere Betrekkingen, Vrouwe SOPHIA WILHELMINA CAROLINA VON SALIS-JENINS, geboren Baronnesse VAN LIJNDEN, na op den 25sten Februarij ll. van een' dooden Zoon te zijn verlost. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene ziekte van eenige maanden, mijne geliefde Zuster, ALBERTJE DIJK, Wed. d n Heer *Matth. Buitenwerff*, in den ouderdom van ruim zes en zeventig jaren.
GRONINGEN, den 7den Maart 1850. A. DIJK, Wed. *H. Bolte*.

*** Heden overleed, op 't onverwachts, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, H. J. STELLINGWERFF, in den ouderdom van ruim 72 jaren.
ALMELO, 10 Maart 1850. M. C. VAN HOUTEN. A. C. VAN HOUTEN, geb. STELLINGWERFF.

*** Heden overleed, na eene langdurige ziekte, mijn dierbare Echtgenoot, DIRK DE VRIES, in den ouderdom van ruim 56 jaren, mij nalatende tien Kinderen, waarvan vele hun verlies niet beseffen.
HOUTRIJK EN POLANEN, 10 Maart 1850. De Wed. DIRK DE VRIES, geb. MOLLINK.
De rouw zal door de Wed. alleen worden aangenomen.
NB. De Vischkooperij en Houtkooperij worden door de Wed., met behulp van haren Zoon, gecontinueerd en zij belooft hare geëerde begunstigers eene prompte bediening.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde oudste Zoon, FREDRIK MARTIN, in den jeugdigen leeftijd van ruim 18 jaren, diep betreurd zoo door ons, als zijnen Broeder, ons thans nog eenig Kind. Op verzoek van den overledene zullen er geen uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.
MAARSSEVEEN, 11 Maart 1850. F. H. VAN DEN HELM. M. M. VAN DEN HELM, HELLEWICH.

*** Tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen overleed heden, na een lang en smartvol, maar met Christelijk geduld doorgestaan lijden, mijne geliefde Echtgenoote, MARIA CATHARINA SMITS, in den ouderdom van even 58 jaren.
Alleen de hoop en het vertrouwen, dat de Hemelsche Vader onze dierbare overledene in Zijne Heerlijkheid zal opgenomen hebben, kan ons eenige troost en bemoediging schenken in dit voor ons zoo smartelijk en onherstelbaar verlies.
'sHAGE, 11 Maart 1850. FR. MERZ, *mede uit naam mijner Kinderen en Behuwd-Kinderen.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Op den 11den Maart 1850 overleed te NOORDWIJK-BINNEN, na een veeljarig, sukkelend en smartelijk lijden, tot diepe droefheid harer Zusters en verdere Betrekkingen, JACOBA CHRISTINA FENNEKOL.

*** Op den 12den Maart 1850 is te VELP, bij *Arnhem*, in den ouderdom van ruim 62 jaren, overleden Vrouwe CATHARINA CHRISTINA KIP, laatst Weduwe van den Heer *W. H. Gerlings*, Moeder van C. E. Weduwe WESTRIK, geb. PARADIJS.

*** Heden overleed, na eene pijnlijke ziekte, in den ouderdom van 54 jaren, tot mijne en zijner Kinderen diepe droefheid, mijn teedergeliefde Echtgenoot, de Hoog-Wel-Geboren Heer Jonkheer ARCHIBALD VAN DE POLL.
ARNHEM, den 12den Maart 1850. Douairière VAN DE POLL, geb. Baronnesse VAN HEERDT.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, tot innige droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel-Ed.-Geboren Heer DIRK WILLEM VAN DAM.
CLEVE, 13 Maart 1850. C. M. TRAUTMANN, Wed. *D. W. van Dam*.

*** Op den 13den Maart 1850 overleed te MEERSSEN, bij *Maastricht*, na eene langdurige ongesteldheid, tot diepe droefenis van zijne Kinderen, Moeder, Broeders en Zusters, de Heer NICOLAAS RUDOLPH GUICHART, in den ouderdom van 61 jaren.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, aan een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van ruim 48 jaren, mijne eenige Dochter, CHRISTINA THEODORA LOUISA.
'sBOSCH, 14 Maart 1850. C. L. DE VEIJE, gepd. Kolonel.
Eenige kennisgeving.

*** **KOSTSCHOLEN,**

VOOR

JONGE HEEREN EN JONGE JUFVROUWEN, VAN DE PROTESTANTSCHE GODSDIENST,

TE

***St. OEDENRODE,* bij *'sBosch*.**

De ondergeteekende neemt, volgens jaarlijksche gewoonte, de vrijheid deze beide Inrigtingen, op ¼ uur afstand van elkander gelegen, aan Ouders en Voogden beleefdelijk aan te bevelen.

De gezonde en aangename ligging van dit aanzienlijk Dorp, bevrijdt voor overstrooming, bevordert de tevredenheid en vrolijkheid der Kinderen, aan wier vorming en opleiding met de meest mogelijke naauwgezetheid gearbeid wordt. J. CLAESSEN.

*** Tegen 1 Mei of vroeger verlangt men, voor eene welingerigte Dorpsschool, als EERSTEN ONDERMEESTER, iemand van den 2den of 3den Rang, H. G. en bekend met de Fransche en Hoogd. Talen, tegen genot van Kost, Inwoning, Bewasschen en een jaarlijksch Salaris van 150 à 175 Gulden. Adres met *vrachtvrije* Brieven, onder Letter K., bij den Boekdr. J. DE LANGE, te Deventer.

*** Men verlangt aan een Instituut, in de Provincie Overijssel, liefst met 1°. Mei e. k., of anders eenigen tijd later: Een SECONDANT, van den tweeden Rang en van de H. G., vooral bedreven in de Wiskunde en geschikt om in de hoogere klassen de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen te onderwijzen. Het Honorarium, behalve Kost, Inwoning, enz., is bepaald op *f* 300. De belanghebbenden gelieven zich, met *gefrankeerde* Brieven, onder Letter O, met opgaaf van tijd, aantemelden bij den Boekverkooper R. BOELENS, te Zwolle.

*** A. DE KREEK, Protest. Kostschoolhouder te Bergen-op-Zoom, vraagt op zeer voordeelige voorwaarden: Een bekwaam SECONDANT. Brieven *franco*.

*** Een openbaar en bijzonder Onderwijzer van een welgelegen en gezond Dorp, in de Provincie Z.-H., vraagt bij eenige Kostleerlingen nog een tweetal JONGELIEDEN. Het Jaargeld is gesteld op *f* 220, zonder eenige verdere onkosten. De vakken, waarin onderwijs wordt gegeven, zijn de moderne Talen, de Wiskunde, het Handteekenen, de Geschiedenis, Aardrijkskunde, enz. Ook biedt zich bij hem de gelegenheid aan Jongelieden, in een' betrekkelijk korten tijd, voor eene Burgerlijke of Militaire Academie voor te bereiden; zullende het Onderwijs der Elèves uitsluitend door den Hoofd-Onderwijzer zelven worden behartigd. Reflecterenden gelieven zich met *franco* Brieven, onder Lett. N., te wenden tot den Boekhandelaar A. HOOGENBOOM, Reestraat, N°. 21, te Amsterdam.

*** Wordt gevraagd, om dadelijk in dienst te treden: Een TUINMAN, liefst ongehuwd, om te bewerken en in orde te houden een' kleinen Moestuin c. annex, gelegen in de Gemeente van Zeyst. Diegenen, die hiertoe inclineren, adresseren zich met *vrachtvrije* Brieven, onder Letter Y, bij den Boekhandelaar J. D. SYBRANDI, Warmoesstraat, N°. 16, te Amsterdam.

*** In eene kleine Stad (Provincie Utrecht) wordt tegen 1° Mei gevraagd: Eene GOUVERNANTE, of eene Jufvrouw die genegen zoude zijn aldaar als GOUVERNANTE-EXTERNE te vestigen. Verzoeke opgave van bekwaamheid enz. *franco* intezenden, onder Letter R, aan den Boekhandelaar WOLTERS, te Rhenen.

*** Men verlangt in de nabijheid van Rotterdam, bij fatsoenlijke Burger Lieden (zonder Kinderen) en van de Protestantsche Godsdienst: KOST, INWONING en aanhoudende OPPASSING voor een Jong Mensch, met zwakke geestvermogens. Brieven *franco*, met opgaaf van prijs en localiteit, onder Letter X, bij den Boekhandelaar K. A. ENKLAAR, te Rotterdam.

*** LEES HIER!
Een bejaard Heer vraagt op een Dorp in Gelderland, liefst op een Buitentje of Optrek, in een fatsoenlijk Protestantsch Huisgezin: Eene vrije BOVENKAMER met ALCOVE, genot van Kost, Bewasschen en Huisselijk Verkeer, zonder verzorging van Vuur en Licht, tegen *f* 250 in het jaar. Men gelieve zich te adresseren bij den Heer H. J. FRANSSEN, Commissionair te Haaksbergen. Brieven *franco*.

*** Te HUUR, tegen 1° Mei 1850: Eene HEERENHUIZINGE, gelegen aan den Straatweg van Nijmegen op Cleef, in het schoonste gedeelte van het Dorp Ubbergen, bevattende 4 Kamers, Keuken, Kelder, Droogzolder en verdere gemakken. Brieven *franco*, onder Lett. V. D., aan den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen.

*** Te HUUR, tegen Mei 1850: Een BUITENHUIS, gelegen aan den Straatweg tusschen Zwolle en Deventer, geschikt voor *Zomer-* en *Winterverblijf*, met Tuin, Stallen en verdere benoodigdheden, desverkiezende met eenig Bouw- en Weideland, ook Jagt en Visscherij. *Franco* Brieven bij den Boekhandelaar M. BALLOT, te Deventer, onder Lett. S.

*** **UIT de HAND te KOOP of te HUUR:**
Een zeer gunstig ter nering staande WINKELHUIS, tevens geschikt tot *Broodbakkerij*, op eene der meest bevolkte Dorpen in Noord-Holland. Te bevragen bij den Notaris HULST, aan den Langedijk. Brieven *franco*.

*** **TE HUUR OF TE KOOP:**
Een sedert weinige jaren nieuw gebouwd HUIS, met een' grooten TUIN daarachter, staande en gelegen te Haarlem, aan den Jansweg, over het Station, waarover hetzelve een ruim uitzigt heeft en van achteren een fraai uitzigt hebbende over Landerijen en het Bolwerk; wordende thans gebruikt tot *Koffij-* of *Wijnhuis*, doch kan, bij verkiezing, met eenige verandering, tot stil Woonhuis gemaakt worden, zijnde voorzien van Voorhuis, groote Koffijkamer, Binnenvertrek, Keuken en Kelder, boven behangene Voor- en Achterkamer, groote Droogzolders, enz. Te aanvaarden met primo Mei aanstaande en te bevragen, met *franco* Brieven, bij GERRIT POLLÉ, aan de Rolhuizen te Haarlem.

*** Men vraagt, in een der Dorpen van Zuid-Holland of Gelderland, te HUUR: Eene BROOD- en KOEKBAKKERIJ. Men adressere zich, met opgaaf van Huurprijs, met *franco* Brieven, onder Letter B., bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen te Haarlem.

*** **MEN VRAAGT te HUUR of te KOOP,**
in eene Gemeente ten Platte Lande, in de Provincien *Zuid-Holland*, *Utrecht* of *Gelderland*: Een HUIS met TUIN en STALLING, voor fatsoenlijke Lieden, en zulks met opgaaf van *Huur-* of *Koopprijs*, voorwaarden en eenige bijzonderheden omtrent een en ander. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letter G., bij den Boekhandelaar en Boekdrukker G. B. VAN GOOR, te Gouda.

*** Door vertrek naar elders wordt uit de HAND TE KOOP aangeboden: Eene in werking zijnde FABRIEK, bestaande in Blaauw Katoen-Drukkerij, Verwerij en Wererij, met de daarbij behoorende Gereedschappen, gelegen in eene der Land-Provincien. *Franco* te bevragen, onder Letter M., bij den Boekhandelaar D. J. HASPELS, te Nijmegen.

*** ENGESMET en SARLET zullen verkoopen, *in het Lokaal* te Haarlem, op Dingsdag den 19den Maart 1850, ten 11 ure: Een partijtje fijn BEHANGSEL-PAPIER. Daags te voren te zien.

IN DE LIJDENSWEKEN

is voor *Gemeente-Leden* en niet minder voor *Leeraars* belangrijk het gunstig bekende

HANDBOEK

OVER DE

LIJDENSGESCHIEDENIS VAN JEZUS CHRISTUS,

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

J. H. FRITSCH.

Een Deel, van bijna *zes honderd* Bladzijden,

VOOR *f* 1,80, IN PLAATS VAN *f* 3,80.

Nog worden met succes gedebiteerd:

I. KONING, (A. DE) Dagelijksche Oefeningen des Christens in de Lijdensgeschiedenis van zijnen Heiland, ten tijde van derzelver gedachtenisviering. 2de druk, 3 Deelen. . . . . *f* 5,50.

II. ——— Handleiding omtrent de Leerredenen over de Lijdensgeschiedenis des Heilands, jaarlijks te houden in de Hervormde Christelijke Gemeente, bijzonder ten Platte Lande. 2e druk. *f* 1,25.

III. JORISSEN, (M.) Der Christenen Goede Vrijdag, of kort Overzigt van het geheele Lijden en Sterven van O. H. Jezus Christus. 4de druk, gr. 8°. *f* [illegible]

IV. ——— De Evangelische Wijsheid onzer Vaderen in het Formulier des H. Avondmaals, enz. . . . . *f* 1,—

V. ——— De Evangelische Wijsheid onzer Vaderen in het Formulier des H. Doops, enz. 2de druk. . . . . . *f* –,70.

VI. MATTHIAS JORISSEN in den gelukkigen Avond zijns levens. Uitgegeven door J. A. MOMM. Nieuwe uitgave. . . . . *f* 2,20.

☞ Bovenstaande, in deze dagen belangrijke Werken, zijn verkrijgbaar bij den Uitgever, J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam.

*** Men is voornemens op Donderdag den 28sten Maart 1850, des middags 12 ure, ten Huize van den Kastelein *Dirk Ursem*, in *den Rooden Leeuw*, aan de Marktplaats te Schagen, in het openbaar te verkoopen:

Een ruim en welbetimmerd WINKELHUIS, met STALLINGEN, SCHUUR, TUIN en ERF, benevens alle vaste en losse Winkelgereedschappen, volgens completen Inventaris: hebbende een' zeer voordeeligen stand, op de hooge zijde te Schagen, en zijnde bij het Kadaster bekend in de Sectie C, onder de Nummers 5, 7, 299 en 307.

Het Perceel is intusschen *Uit de Hand te Koop* en te bevragen bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe, ten wiens Kantore de Verkoopsvoorwaarden ter lezing liggen.

*** Op den 29sten Maart 1850 zullen in het Logement *de Haas*, te Elburg, in het openbaar worden verkocht de navolgende Percelen GRASLAND, gelegen in den Polder van Oosterwolde, Gemeente Doornspijk:

1°. In Sectie B, N°. 219, groot 1,46,00 Ellen.
2°. In Sectie B, N°. 725, groot 1,37,70 Ellen.
3°. In Sectie B, N°. 1018, groot 1,43,90 Ellen.
4°. In Sectie B, N°. 722, groot 1,16,00 Ellen.
5°. In Sectie B, N°. 161, groot 2,70,70 Ellen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van Mr. G. A. HOEFHAMER, Notaris te Elburg.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

is bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, van de pers gekomen:

PATER DARCY,

OF DE JEZUÏTEN ONDER JACOBUS I.

DOOR DE SCHRIJFSTER VAN

Mont Sorel EN Emilia Wyndham.

UIT HET ENGELSCH DOOR

C. M. MENSING.

Twee Deelen, met Vignet. *f* 6,90.

Van *Mont Sorel* (2 Deelen, *f* 7,20,) en *Emilia Wyndham* (2 Deelen, *f* 7,20,) zijn mede nog Exemplaren verkrijgbaar.

Ook zagen vroeger bij denzelfden Uitgever het licht: GEERTRUIDA, of de liefde des geloofs. Uit het Engelsch, door Ds. C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA. Twee Deelen. . . . . *f* 5,80.

Mrs. ELLIS, *Louize Temple.* Uit het Engelsch, door denzelfden. Een Deel, met Vignet. . . . *f* 2,40.

A. L. G. TOUSSAINT, Eene Kroon voor *Karel den Stouten.* Een Deel, met Staalvignet. . . *f* 3,—.

———— *Ximenes, Alba, Orsini.* Drie Novellen uit Spanje. Twee Deelen, met Staalvignetten. . . . . *f* 6,60.

———— *Diana.* Een Deel, met Vignet. . . . . *f* 3,25.

E. L. BULWER, *Harold*, de laatste der Saksische Koningen. Uit het Engelsch, door C. M. MENSING. Twee Deelen, met Vignet. . . . . *f* 7,20.

———— De Familie *Beaufort*, of Nacht en Morgen in het menschelijk leven. Tweede druk, in Postformaat, 3 Deelen. . . . . *f* 4,80.

———— *Friedrich Schiller.* Eene Schets. Vertaald door Mr. S. VISSERING. . . . *f* 1,50.

G. P. R. JAMES, Heidelberg. Een verhaal uit den dertigjarigen oorlog. Drie Deelen, met Vignet. *f* 7.80.

———— De valsche *Richard.* Uit het Engelsch, door BOUDEWIJN. Twee Deelen, met Vignet. *f* 6,—.

———— *Rose d'Albret.* Een verhaal uit de tijden der Ligue. Twee Deelen, met Vignet. *f* 6,90.

AUMERLE, of Engeland onder *Karel II.* Historische Roman. Drie Deelen, met Vignetten. . . *f* 9,40.

Mrs. S. C. HALL, De Withemden, of Ierland in 1822. Twee Deelen, met Vignet. . . . . *f* 6,80.

Benevens de volgende *Reizen* en *Historische Werken*:

A. DE LAMARTINE, Geschiedenis der Fransche Omwenteling van 1848. Eerste Deel. . . . *f* 3,—.

Het 2e Deel is ter perse en zal weldra volgen.

Jhr. H. J. J. L. DE STUERS, De vestiging en uitbreiding der Nederlanders ter westkust van Sumatra. Met Platen en Kaarten. Eerste Deel. . . *f* 5,50.

Dr. W. R. VAN HOEVELL, Reis over Java, Madura en Bali. Met Platen en Kaarten. Eerste Deel. *f* 4,25.

———— Idem. Tweede Deel, eerste Aflevering. . . . . *f* 1,90.

Dr. EDUARD SELBERG, Reis naar Java en bezoek op het Eiland Madura. Vrij naar het Hoogduitsch, door W. L. DE STURLER, Ridder der M. W. O., enz. Met eene Kaart van Java. . . . . . . *f* 3,90.

CH. MACFARLANE, Italië, zijne jongste omwentelingen en tegenwoordige toestand. Uit het Engelsch, door G. FRANCKEN. Twee Deelen, met Portretten. *f* 5,10.

J. THYRWITT BROOKS, Vier maanden onder de Goudzoekers in Opper-Californië. Uit het Engelsch, door G. FRANCKEN. Met een Kaartje van Californië. *f* 1,80.

Kapitein KENNEDY, Algiers en Tunis in 1845. Uit het Engelsch, door J. F. BOSDIJK. Twee Deelen, met Platen. . . . . *f* 4,80.

EDGAR QUINET, Een Winter in Spanje. Uit het Fransch, door Dr. J. VAN VLOTEN. Met Vignet. *f* 3,60.

*** **VOOR LANDBOUWERS, VEEHOUDERS, HOVENIERS EN VOOR ALLEN, DIE BIJ DEN LANDBOUW BELANG HEBBEN, IS ONMISBAAR:**

HANDBOEK VAN VADERLANDSCHE LANDHUISHOUDKUNDE,

door wijlen Professor *UILKENS.*

In dit nuttige Werk, dat voor den prijs van *f* 3,30 verkrijgbaar is bij den Boekverkooper J. C. VAN KESTEREN, te *Amsterdam*, vindt men niet alleen een grondig overzigt der Landbouw in het algemeen, maar ook, tot in de kleinste bijzonderheden, eene beschrijving der Landhuishoudkundige Wetenschappen, als: het bearbeiden van den Grond, de Veeteelt, Veehoederij, Warmoezerij, Boomkweekerij en zoo veel meer. Alles kort en zakelijk voorgesteld en met nuttige raadgevingen en voorschriften vermeerderd.

ABONNEER U SPOEDIG OP DE TIJD!

dan krijgt gij weêr **GRATIS** een **LOT** of **AANDEEL** in eene Groote Uitloting van *zelf te kiezen* Boeken of Platen, ter waarde van circa **ACHT DUIZEND GULDENS.** Er zijn Prijzen te winnen ter waarde van *f* 500, *f* 300, *f* 200, *f* 100, *f* 50, *f* 25, *f* 10, *f* 5, enz. **GEEN NIETEN.** De Niet-Prijs bestaat dit jaar uit een allerkeurigst Cahier met 4 fraaije Steendrukplaten, voorstellende eene *Lente* van WALDORP, een *Zomer* van HOBBEMA, een *Herfst* van RUIJSDAEL en een *Winter* van SCHELFHOUT, met dichterlijke Bijschriften van BEETS, BOUDEWIJN, TER HAAR en HASEBROEK. —— **DE TIJD** zelf geeft circa om de 14 dagen eene fraaije aflevering, waarin men altoos eene keurige Plaat en boeijend Mengelwerk vindt. **DE TIJD** gaf onder andere, dit Jaar de weêrgalooze *Tafereelen uit het Dagboek van een' Regter*, door ***SAMUEL WARREN***, waaronder uitmunten: *Eene geheimzinnige daad; de Moord op Craig-Farm; de bebloede Handschoen of de Kapel van St. Joseph.* Voorts nieuwe en belangwekkende verhalen van ***DICKENS***, gelijk *Laura Bridgman; het mannetje van Peperkoek*, enz. enz. — Proeven uit de *Memoires d'Outre Tombe*, van ***CHATEAUBRIAND.*** *De Roode Republiek een Doodendans van dezen tijd, door* ***BOUDEWIJN.*** (Met eene groote, driedubbele, uitslaande, indrukwekkende Plaat.) Voorts de Portretten van onzen Volksvertegenwoordiger ***VAN DAM VAN ISSELT, LOUIS BLANC***, Pater ***ROOTHAAN***, Generaal der Jezuïten, enz., enz. — Dat alles (en nog veel meer) vindt gij in **DE TIJD**, en gij ontvangt daarbij **GRATIS** een **LOT** of **AANDEEL** in eene waarde van **ACHT DUIZEND** Gulden aan *Boeken* en *Platen!*

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

zijn bij **W. VAN BOEKEREN**, te Groningen, uitgegeven:

ENGELEN, A. W. GESCHIEDENIS DER LAATSTE ZESTIG JAREN, van 1789—1850. . *f* 3,60.
(Het omvat een volledig en onderhoudend verhaal van al de merkwaardigste Gebeurtenissen, sedert de eerste Fransche Omwenteling tot op heden.)

———— HET JAAR 1848. Geschiedenis van den Dag, met de Portretten van LAMARTINE, RADETSKY en CAVAIGNAC. . . . . *f* 3,60.
(De Schrijver levert, ten slotte der Geschiedenis van het Revolutiejaar 1848, een beknopt overzigt der latere gebeurtenissen, tot heden.)

———— NAAR PARIJS, HAVRE en TOURS, in den Zomer van 1847. Met Platen. *f* 3,90.

BROUWER, P. VAN LIMBURG. Het LEESGEZELSCHAP te Diepenbeek. *Tweede druk.* *f* 3,60.

HERWERDEN C. Hz., C. H. HET NAHEDAL. In Brieven, uit Kreuznach geschreven in 1847. Met eene Kaart. . . . . *f* 3,75.

KÖHLER, L. PRAAG en CONSTANS. Historisch-Romansch Tafereel. 3 Deelen, met Vign. . *f* 9,40.

STORK, W. LOTGEVALLEN VAN EEN' OFFICIER IN HOLLANDSCHE DIENST, in het begin der 18e Eeuw. . . . . *f* 3,60.

*** Heden is bij de Wed. L. VAN HULST en ZOON, te Amsterdam, in het licht verschenen en algemeen verzonden:

HET NIEUWSTE WERK VAN G. P. R. JAMES,

DE HOUTVESTER.

Een Geschiedkundige Roman, tijdens de Regering van Richard III. 2 Deelen in gr. 8°., met Vignet. Prijs *f* 7,20.

„ Onder de beste Romans van *James* bekleedt dit Werk eene eerste plaats; het is eene der meest boeijende en onderhoudende lettervruchten, die deze werkzame Schrijver ooit geleverd heeft." *Morning Herald.*

„ Een der gelukkigst geslaagde van des schrijvers werken. Van het begin tot het einde kenmerkt het zich als zoodanig." *Literary Gazette.*

*** GEBROEDERS KRAAY, Water, N°. 35, te Amsterdam, geven uit:

I. TOONEELEN UIT DEN BURGEROORLOG IN HONGARIJE.

Een Deel, groot 8°., met Platen. . . . *f* 1,80.

II. MICHAËL GRANT.

Naar het Engelsch van de Schrijfster van MONT SOREL, EMILIE WYNDHAM, SCHULD en BOETE, enz. 2 Deelen, groot 8°., met Vignet. Prijs . *f* 5,40.

*** Door den Boekverkooper G. VAN PEURSEM, te Amsterdam, is verzonden en in de meeste Boekwinkels voorhanden:

Een Berigt, met de inhouds-opgave, van:

DE GENADELEIDING GODS TER BEKEERING VAN ZONDAREN,

in hare verscheidenheid en overeenstemming beschouwd, naar de verschillende voorbeelden, die de H. Schrift daarvan oplevert,

DOOR

D. MOLENAAR,

Hervormd Leeraar te *'s Gravenhage*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Dit werk, uit 2 Deelen bestaande, waarvan de prijs was *f* 8,60, zal nu, in ZESTIEN MAANDELIJKSCHE AFLEVERINGEN, van 3 Vellen, of 48 Bladz. druks, voor 25 CENTS DE AFLEVERING, dus voor *f* 4 compleet, te bekomen zijn.

Belangstellenden in de Werken van den Wel-Eerw. Heer MOLENAAR, die dit begeeren, worden minzaam verzocht hunne opgave vóór 30 April aan hunnen gewonen Boekverkooper te doen, daar de EERSTE AFLEVERING stellig den 1sten Mei zal verzonden worden.

*** Door W. H. VAN HEIJNINGEN is verzonden:

N°. 3 van

NEDERLAND.

OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT.

N°. 1—3 bevatten bijdragen van J. KNEPPELHOUT, A. BEELOO, M. P. BOSMADE, FR. SMEER JR., S. J. VAN DEN BERG, J. H. SONSTRAL, A. L. LESTURGEON, CHONIA.

Door het aanzienlijk debiet, vooral sedert dit Tijdschrift meer bekend is geworden, is de aanzienlijke oplaag van de nu verschenen twee eerste Deelen bijna uitverkocht.

FLORA.

TIJDSCHRIFT VOOR DAMES,

UITGEGEVEN DOOR

G. P. KITS VAN HEYNINGEN* en *W. J. HOFDIJK.

HET TOILET.

Tijdschrift voor

VROUWELIJKE HANDWERKEN EN MODES.

INHOUD VAN N°. 3:

BORDUURWERK.	HAAKWERK.
Voorpand van eene Pelerine.	Deken.
Kindermuts.	Rand.
Kraagje.	Tapisserie-Patronen.
Manchet.	Toilletkussen.
Vervolg v. h. Alphabet.	Gebreide Neige.
	Gebreide Gordijne.
	Gehaakte Neige.
	Vierkant Haakwerk.

*** Bij J. H. GEBHARD & C°., te Leyden en Amsterdam, zijn verschenen:

Mr. J. G. A. FABER (Advokaat te Hoorn), De Leer der Exceptien en Niet-Ontvankelijkheid. Gr. 8°. Prijs . . . . 60 Cts.

J. J. ALBERDA, HET BLINDE KIND. Handleiding voor Ouders van blinde Kinderen, Onderwijzers en Leeraars van de Godsdienst; bevattende aanwijzingen voor de eerste opvoeding en het eerste onderwijs der Blinden. 12°. Prijs . . . . . . 60 Cts.

G. C. B. SURINGAR, ORATIO de Naturae et Literarum Studio in re medica Coniunctissimo. Gr. 8°. Prijs . . . . 60 Cts.

Voorts:

Mr. J. L. de BRUYN KOPS, BEGINSELEN DER STAATHUISHOUDKUNDE. 12°. Prijs *f* 1.90.

Mr. C. W. OPZOOMER, HET BURGERLIJKE WETBOEK, Aanteekening op de Artikelen die thans nog verklaring behoeven. 1ste Deel, gr. 8°. Prijs *f* 2.80.

Dr. OTTO WERDMULLER, Praktisch Handboek der OOGHEELKUNDE. In het Nederduitsch overgebragt door Dr. P. H. POOL. In één Deel compleet, gr. 8°. Prijs . . . . *f* 2.60.

J. J. ALBERDA, De Blindgeborene in de Maatschappij. Opmerkingen en Wenken voor allen die belangstellen in de vorming van blinde Kinderen. Gr. 8°. Prijs . . . . *f* 1.40.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, is van de pers gekomen:

MARA.

WOORDEN VAN TROOST IN VERSCHILLENDE TREURKAMERS

DOOR

Mevr. de Wed. *A. B. VAN MEERTEN, SCHILPEROORT.*

Prijs *f* 1,90.

Van dezelfde Schrijfster is vroeger verschenen:

WOORDEN VAN MOEDERLIJKE LIEFDE aan mijne Dochter *Mathilda.* Een geschenk voor christelijk opgevoede Meisjes. Met Vignet. *f* 1,90.

ALICE, of de Jonge Huismoeder. Naar het Fransch. Met Plaatjes. *f* 1,90.

WAAK EN BID, of Moederlijke Woorden aan mijne Dochter, ten geleide op haren levensweg. Vrij naar het Hoogduitsch, van H. L. SEBALD. *f* —,60.

KINDERBIJBEL, of Bijbelsche Verhalen voor jonge Kinderen, bij het zien van Bijbelsche Prenten aan 's Moeders Schoot. Vier Deeltjes, in 2 Linnen Bandjes, met Platen. *f* 3,20.

Hetzelfde ingenaaid, zonder Plaatjes, voor Schoolgebruik. *f* 1,20.

TOT PAASCHGESCHENK:

DE VIJFTIG DAGEN, of de Grondlegging der Christelijke Kerk. Een Feestgeschenk tusschen Paschen en Pinksteren. Prijs *f* 1,25 en in Carton *f* 1,50.

*** Bij den Boekverkooper JOHANNES MÜLLER, Kalverstraat, bij den Dam, N°. 9, te Amsterdam, is verschenen:

GROEN VAN PRINSTERER, **OVER STAATSREGT EN POLITIEK.**

N°. V. Nog een woord aan den Hoogleeraar VREEDE. Coalitie, Reactie, Legitimiteit, Souvereiniteit des Konings. Prijs 65 Cents.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.